

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

“Όπως τὰ άτομα οὕτω καὶ τὰ ἔθνη διατελοῦσι πρὸς ἀλληλα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τριῶν μεγάλων ἐλατηρίων, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἀνήκει εἰς τοὺς δεσμούς τοῦ αἵματος, τὸ δὲ εἰς τοὺς δεσμούς τῶν ἰδεῶν, τὸ δὲ εἰς τοὺς δεσμούς τῶν συμφερόντων. Ἐθνη τῆς αὐτῆς καταγωγῆς συναντῶνται πλείοτερον ἐν τῇ ὁδοῦ τῆς ἐπικοινωνίας. Καὶ ὅταν τὰ αὐτὰ πάθῃ, αἱ αὐτὰ ἰδέαι κυριεύουσι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, ἡ θύρα τῆς συμμαχίας εἶναι ἤδη ἀνοικτὴ πρὸ πάσης ὑπογραφῆς συνθηκῶν καὶ πρωτοκόλλων. Τέλος τὰ συμφέροντα ἀποτελοῦσι τὸν ἰσχυρότατον παράγοντα τῆς διεθνοῦς ζωῆς ὅπως καὶ τῆς ἀτομικῆς, τὰς ὁποίας ἀδιακόπως ὑφαίνει ἡ συναλλαγὴ διὰ τῶν ἀπείρων αὐτῆς ἐφοδίων.

Ἡ πατριαρχικὴ κοινωνία ἀποτελεῖ τὸν πρωτογενῆ τύπον τῆς ἐθνικῆς οἰκογενείας. Ἡ οἰκογένεια συσφίγγεται ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ, καὶ ἡ φυλὴ, τὴν ὁποίαν παράγει, δύναται νὰ ὑποδιαιρηθῆται, χωρὶς νὰ ἀποβάλλῃ τὸ κέντρον ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπεχώρησε. Βεβαίως δὲν λείπουσιν οἱ πόλεμοι μεταξὺ τῶν ὁμοφύλων ἐθνῶν, ἀλλ' ἡ ἐκτύλιξις τῶν τυχῶν αὐτῶν πολλὰκις τὰ συνέδεσεν εἰς ἄμυναν ἢ ἐπίθεσιν κατὰ ἐχθροῦ ἀλλοφύλου. Τοιοῦτοτρόπως καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ ἔριδες διαιροῦσι τοὺς ἀδελφούς, χωρὶς διὰ τοῦτο ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος ἐπὶ κοινῶν κινδύνων ἐντελῶς νὰ ἐκλείψῃ. Καθόσον προβαίνει ὁ βίος τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ πατριαρχικὴ περίοδος μεταπίπτει εἰς τὴν ὁμοσπονδιακὴν περίοδον, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζουσιν αἱ ἐνώ-

σεις ἐθνῶν τῆς αὐτῆς καταγωγῆς. — Μετὰ τὴν συγγενικὴν τῶν λαῶν ἔννοιαν ἔρχεται ἡ συγγενικὴ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν σχέσις. Πλήρης εἶναι ἡ ἱστορία τῶν ἀπομνημονευμάτων αὐτῆς, ἀπὸ τῶν χρόνων καθ' οὓς τὰ ἔθνη διενέμοντο διὰ προικοσυμφῶνων μέχρι τῶν κοινοτάτων τῆς πολιτικῆς διατυπώσεων, ὑπὸ τὰς ὁποίας κρυπτόμενα τὰ συγγενικά τῶν ἡγεμόνων ἐλατήρια ἐξασκοῦσι τὸ ἀνήκον βᾶρος εἰς τὴν προσωπικὴν τοῦ ἡγεμόνος ἀξίαν. Ὑπὸ τὴν πρώτην ἔποψιν γνωστὴ εἶναι ἡ εὐτυχία τῆς αὐτοκρατορικῆς οικογενείας τῆς Αὐστρίας, ἥτις ἀπὸ γάμων συνεκέντρωσε περὶ τὸ σκῆπτρόν της πολλῶν πλείονας χώρας τῶν ὅσας παρ' ἄλλοις λαοῖς κατώρθωσεν ἢ καθαροτέρα τῶν πολεμικῶν ἀγῶνων δόξα. Ὑπὸ τὴν δευτέραν δὲ ἔποψιν καὶ οἱ θερμότεροι τῆς κοινοβουλευτικῆς μηχανῆς θιασῶται πρέπει νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι πολλάκις ἐνεπαίχθησαν ὑπὸ ἐκείνων οἵτινες, διαχειριζόμενοι τὴν κεντρικὴν τῶν θρόνων δυνάμιν, ἐκτείνουσι γενικωτέρας προσωπικῶν λόγων βλέψεις πέραν τῶν ὁρίων τῶν ἐπικρατειῶν.

Ἡ δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἰδεῶν ἐπικοινωνία εἰσάγεται ἀνεπαίσθητως εἰς τὴν διεθνή τῶν ἐπικρατειῶν ζωὴν. Ἐχθροὶ ἐνδίδοντες εἰς τὸ κοινὸν πάθος καὶ φίλοι ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἀγάπης ἐλατηρίου συνδέονται ἐν δεδομέναις περιστάσεσιν ἐνεργείας, ἀπέναντι τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἔχθρας ἢ τῆς φιλίας των, πολὺ ἀσφαλέστερον καὶ πολὺ ταχύτερον τοῦ ὅσον οἱ ψυχρότεροι ὑπολογισμοὶ ἐπιβάλλουσιν. Ὅπως παρὰ τοῖς προσώποις οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἔθνεσι τὰ αὐτὰ φαινόμενα ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐκτυλίξει αὐτῶν ἀπαντῶνται. Πλήρης εἶναι ἡ ἱστορία ἀπὸ συναντήσεων ἐθνικῶν ἐνεργειῶν κατόπιν τῆς δεῖνα ἢ τῆς δεῖνα ἀγωνιζομένης πολιτικῆς ἢ θρησκευτικῆς ἰδέας. Ὡς ἀπὸ ἐνστίκτου τὰ μοναρχικά τῶν ἐθνῶν συνάπτονται κατὰ τῶν δημοκρατικῶν καὶ τὰνάπαλιν, καθὼς καὶ τὰ ὁμόδοξα συντάσσονται κατὰ τῶν ἑτεροδόξων. Ὁ πελοποννησιακὸς πόλεμος τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἦτο βεβαίως πόλεμος ἐπικρατήσεως μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Σπάρτης, ἀλλὰ δὲν ἐξήσκησε μικρὰν ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἐκατέρωθεν

τῶν ἑλληνικῶν πολιτειῶν ἐνώσεις αἱ παρ' ἐκάστη αὐτῶν κρατοῦσαι ὀλιγαρχικαὶ ἢ δημοκρατικαὶ ἰδέαι. Ἀνάλογον σημασίαν ἔχουσι καὶ οἱ ἱεροὶ πόλεμοι τῶν πρὸ Χριστοῦ καὶ μετ' αὐτὸν χρόνων. Ἐν γένει ὁ πολιτισμὸς ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν διεθνῶν ἐνώσεων κραταιὰν ἐπιρροὴν, ἀποτέλεσμα τῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἐν τῇ βαρβαρικῇ περιόδῳ ἢ δὲν ὑπάρχουσιν ἢ ἐν ληθαργίᾳ διατελοῦσι. Μεθ' ὅλην τῶν πολεμικῶν ἀγῶνων τὴν ὁρμὴν, γενικαί τινες ἰδέαι προΐστανται κατὰ τὰς μεγάλας τῶν ἐθνῶν συγκρούσεις. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξίς τῆς πανισχύρου ἐκείνης κοινῆς τῶν ἐπικρατειῶν γνώμης, ἥτις μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν περιστάσεων καὶ ὁρίων ζωογονεῖ τὰς συμμαχίας, καθὼς καὶ τὰνάπαλιν παραλύει αὐτάς. Νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι αἱ ἰδέαι δὲν ἐξασκοῦσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν διεθνῶν συμμαχιῶν καὶ πραγμάτων, πρέπει προηγουμένως νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ ἔθνη εἶναι ἀθροίσματα ἀνθρώπων ἐστερημένων ἰδεῶν, ὅπερ ἀπολήγει εἰς ἄτοπον.

Αἱ συμμαχίαι τῶν συμφερόντων ἐπηρεάζονται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὑπὸ τοῦ κράτους τῶν ἰδεῶν, ὅσον μαρτυρεῖ ἡ ἀδιάκοπος ἐν τῷ κόσμῳ ἀλληλεπίδρασις μεταξὺ ἰδέας καὶ συμφέροντος. Δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ συμφέρον εἶναι ὁ κύριος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μοχλός. Ἀλλὰ δύσκολον εἶναι νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ πνοὴ αὐτοῦ, εἴτε ἐγγύθεν, εἴτε μακρόθεν, ἀπὸ τῆς σφαίρας ἐν ἣ κινεῖται ἡ ἁρμονία τοῦ πνευματικοῦ ὄργανοῦ. Καὶ τῆς συγγενείας οἱ δεσμοὶ καὶ τῶν κοινῶν ἀρχῶν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ πολλῶν δοκιμασιῶν περιβάλλονται κατὰ τὰς διεθνεῖς ἐνώσεις τὸ κεκηρυγμένον ἢ ἀκήρυκτον ἔνδυμα τοῦ συμφέροντος. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, τὸ συμφέρον ἀπετέλεσεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν παγκοσμίων συναλλαγῶν ἰδιαιτέρως ἐνδεικτικὸν παράγοντα, αἱ δὲ συνθηκαί, τὰς ὁποίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον ἐνέπνευσεν οὗτος, ἀνήκουσιν εἰς τὴν δραστηριωτέραν ἔννοιαν τῶν συμμαχιῶν. Καὶ πάντοτε μὲν ἡ πολεμικὴ δόξα προΐσταται ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἐπικράτησις δὲν ἀποδεικνύεται ὅστε-

ροῦσα. Δύναται μάλιστα νά υποστηριχθῆ ἄνευ κινδύνου διαφύσεως, ὅτι πολὺ περισσότερον συνετέλεσεν ἡ ἐργατικὴ τῶν ἔθνῶν ἐπικοινωνία εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἀνθρωπότητος, παρά οἱ ἐξολοθρευταὶ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀμφιβόλῳ λάμπει τῶν καταστροφῶν τῆς.

Ἐν τῇ νεωτέρᾳ περιόδῳ αἱ ἐμπορικαὶ τῶν ἔθνῶν συνθήκαι ἀνεβίβασαν τὸν παράγοντα τοῦ συμφέροντος ἐπὶ τῶν σχέσεων τῶν διεθνῶν εἰς βαθμὸν ἄγνωστον ἐν ἐποχαῖς παρωχημέναις. Μετὰ τοὺς Φοίνικας καὶ τοὺς Καρχηδονίους, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ρωμαίους, τῶν ὁποίων τὰ ἐμπορικὰ κατὰ τὰς διεθνεῖς σχέσεις ἀπομνημονεύματα διατηρεῖ ἡ ἱστορία, ἔρχονται τὰ μεσαιωνικὰ ἔθνη τὰ πρωταγωνιστήσαντα ἐν τῇ μεταξὺ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης ἐπικοινωνία. Αἱ Βυζαντιναὶ καὶ αἱ Γερμανικαὶ καὶ αἱ Ἰταλικαὶ πόλεις, αἵτινες διέπρεψαν τόσον πολὺ ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν δημοκρατικῶν αὐτῶν τύπων, ἀποτελοῦσιν ἐπίσημον σελίδα ἐν τῇ μεγάλῃ ἀνακινήσει τῆς προοδευτικῆς ἀπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ συμφέροντος διεθνοῦς ἐπικοινωνίας. Ἐκτοτε ἡ ἐμπορικὴ τῶν ἔθνῶν ἄμιλλα καὶ συνεργασία, ἀπὸ τῶν διαφόρων συναλλαγῶν, συνεννοήσεων καὶ συνθηκῶν μέχρι τῆς τελευταίας ἐξελιξέως τῶν διπλωμάτων τοῦ κινουῦντος τὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν συμφέροντος, ἀποτελοῦσι τὸν ἄξονα, περὶ ὃν στρέφεται ἡ μεγάλη τῶν ἐπικρατειῶν μηχανικὴ μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν ἐπομένων τῆς κοινωνικῆς προόδου κρατῶν.

Ἐν τούτοις ἀνεξαρτήτως τῆς συνθηκολογικῆς ταύτης ἐννοίας τῶν διεθνῶν συμφερόντων ὑπάρχουσι καὶ στενότεροι τύποι ὁμοσπονδιακῆς διαφόρων ἔθνῶν ἐνώσεως, ὀφειλομένης ἰδιαιτέρως εἰς τὸν τοῦ συμφέροντος παράγοντα. Ἡ Ἑλβετικὴ ὁμοσπονδία καὶ ἡ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀνήκουσι κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς αὐτόν. Πλεῖστα εἶναι τὰ διαιροῦντα κατὰ μέρος τοὺς λαοὺς, οἵτινες οἰκοῦσι τὰς σεβασμίας τῆς Εὐρώπης Ἀλπεις, καὶ ὁμῶς τὸ συμφέρον, εἰς τὸ πείσμα τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν διαιρέσεων, ἀπετέλεσεν ἔνωσιν, ἣτις διέρχεται τὰς μεγαλειτέρας κρίσεις τῆς

Εὐρώπης, χωρὶς εἰς τὴν βάσιν αὐτῆς νὰ διαταραχθῆ. Καὶ αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς σώζουσιν ἐπὶ τῆς κρηπίδος τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἕτι ἡ διαφορά τῆς καταγωγῆς τῶν ἀποίκων, ἡ κατανομὴ τῶν θρησκευτῶν, ἡ ἀχανὲς ἔκτασις, καὶ αἱ περιπέτειαι τῆς ἐθνολογικῆς ἀναπτύξεως τῶν παρακεκινδυνευμένων τοῦ Νέου Κόσμου ὀργανισμῶν, μόλις παριστῶσιν ὡς ἀνεκτὸν ἐν τῇ γεγρηακνία καὶ ὑπὸ πολλῶν προλήψεων κατατρυχομένη Εὐρώπη.

ΤΙΜΑΙ ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῶ.

Κατὰ διαφόρους ἐρεῦνας ἡ κατανάλωσις τοῦ γαιάνθρακος χρονονογεῖται ἐν Λονδίῳ ἀπὸ τοῦ 11^{ου} μ. Χ. αἰῶνος. Εἰδικῶς δὲ πρὸς τὸ ἔτος 1281 συνδέεται ἡ πληροφορία, ὅτι σημαντικὴ ποσότης γαιανθράκων διεβιάζετο ἐκ Newcastle εἰς τὴν μεγάλην τῆς Ἀγγλίας πρωτεύουσαν. Κατὰ τὸ 1316 τὸ Κοινοβούλιον ἀπετάθη πρὸς τὸν βασιλέα Ἐδουάρδον τὸν Α' ἐπὶ τῷ τέλει, ἵνα αὐτος ἀπαγορεύσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ γαιάνθρακος, ἐνδίδων εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πέριξ τοῦ Λονδίνου δασοκτητῶν, οἵτινες εἶχον συμφέρον νὰ πωλήσωσι τοὺς ξυλάνθρακας τῶν ὅπερ καὶ κατωρθώθη στηριχθέντος τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος εἰς τὸν λόγον τοῦ βλαβεροῦ καπνοῦ, τὸν ὅποιον ἀνέδιδον οἱ γαιάνθρακες.

Αὐτὰ ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἐν τούτοις βαθμηδὸν ἡ χρῆσις τοῦ γαιάνθρακος ἀπέκτησε τὰ φυσικὰ δικαιώματά της, καὶ ἡ πόλις ἣτις ἠθέλησε νὰ τὴν ἀπαγορεύσῃ ἠναγκασθῆ κατόπιν νὰ συνδέσῃ πρὸς αὐτὴν τὸ βιομηχανικὸν μεγαλεῖόν της. Ἀπὸ 2,590,000 στατῆρων τῷ 1660 ἀνέβη ἐν Λονδίῳ ἡ ἐνιαυσία τῶν γαιανθράκων κατανάλωσις εἰς 6,475,000 στατ. τῷ 1750, εἰς 11,665,000 στατ. τῷ 1800, εἰς 17,294,333 στατ. τῷ 1820, εἰς 45,000,000 στατ. τῷ 1854. Ὁ γαιάνθραξ ἀποτελεῖ ἓνα τῶν ἰσχυροτάτων παρα-

γόντων τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀγγλίας, χάρις εἰς τὴν δι' αὐτοῦ γενναίαν ὑπὸ τῆς φύσεως προίκισιν τῆς χώρας αὐτῆς.

Ἴδου πῶς, ἀφαιρουμένου τοῦ δημοτικοῦ τῆς καταναλώσεως δασμοῦ, ἔχουσι κατὰ τὸν 19 αἰῶνα αἱ ἐν Λονδίῳ τιμαὶ τοῦ γαιάνθρακος, κατὰ τόνον ἀγγλικὸν ἀπὸ σχετικῶν πληροφοριῶν τοῦ Journal of thy statistical Society :

Ἔτη	σελίν.	πέν.	Ἔτη	σελίν.	πέν.
1832.....	20	10	1857.....	17	7
1833.....	17	2	1858.....	17	4
1834.....	19	5	1859.....	17	3
1835.....	20	10	1860.....	19	—
1836.....	21	10	1861.....	18	5
1837.....	22	11	1862.....	16	6
1838.....	23	5	1863.....	17	1
1839.....	22	7	1864.....	19	—
1840.....	22	6	1865.....	19	1
1841.....	21	3	1866.....	19	—
1842.....	20	1	1867.....	19	8
1843.....	19	1	1868.....	17	7
1844.....	21	9	1869.....	17	8
1845.....	18	1	1870.....	17	5
1846.....	16	10	1871.....	18	2
1847.....	19	9	1872.....	23	10
1848.....	17	1	1873.....	31	3
1849.....	16	7	1874.....	24	8
1850.....	16	—	1875.....	22	9
1851.....	15	—	1876.....	20	2
1852.....	15	5	1877.....	18	5
1853.....	20	1	1878.....	16	10
1854.....	22	8	1879.....	16	11
1855.....	20	10	1880.....	14	11
1856.....	17	10			

*Ἀξιοπαρατήρητον εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην

τῶν 49 ἐτῶν ἢ μεγαλειτέρα ὑπερτίμησις τοῦ γαιάνθρακος συμβαίνει κατὰ τὸ ἔτος 1873, ἔκτοτε δὲ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τῆς τελευταίας δεκαετίας ἡ τιμὴ αὐτοῦ καταβαίνει μέχρις ὀρίου (σελ. 14, πεν. 11 τῷ 1880), τὸ ὅποιον οὐδὲν τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἔφθασεν. Ὅσον ἡ θερμογόνος ὕλη ὑποτιμᾶται, ἐνῶ ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἐπιτείνεται, τόσον αἱ συνέπειαι ὑπόσχονται εὐρύτερον ἔτι μέλλον.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ δημοσίου ταμείου ὑπάρχουσιν ἐν τῇ δημοσίῳ στοιχεῖα μόνον μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1881, τὰ δὲ στοιχεῖα ταῦτα εἰσὶν αἱ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου δημοσιευθεῖσαι ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως» συγκεφαλαιώσεις τοῦ γενικοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους, αἵτινες εἰκονίζουσιν αὐτὴν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ ἐν ἀκριβείᾳ, περιέχουσαι ὅ,τι καὶ ἡ συγκεφαλαιώσις τοῦ Γενικοῦ πίνακος ἐνὸς οἰκονομικοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Κράτους.

Κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν συγκεφαλαιώσεων τούτων ἡ κατάστασις τοῦ δημοσίου ταμείου εἶχε κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1881 ὡς ἑξῆς :

Α'. Εἰσπράξεις.

α) Ὑπόλοιπον ἐν τοῖς ταμείοις τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1880 δρ.	17,145,684
Εἰσπράξεις ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1881	
β) ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1880.....	» 4,358,429
γ) ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1881.....	» 27,052,304
δ) ἐκ δανείων ἢ τοι τῶν 120 ἑκατομμυρίων δρ. 92,034,941, ἐξ ἐκποιήσεως ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων δρ. 3,255,644, ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τρα-	

Μεταφέρονται

48,556,417

Εκ μεταφορᾶς	48,556,417
πέζης ἀπέναντι τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δρ. 29,581,337, ἐκ τῆς Ἴονικῆς Τραπεζῆς ἀπέναντι τοῦ αὐτοῦ δανείου δρ. 32,183, ἐξ ἐντόκων γραμματίων δρ. 446,371, τὸ ὅλον.	» 125,350,476
ε) ἐκ διαφορῶν λ(σμῶν, ἤτοι παρακαταθηκῶν, χρηματικῶν γραμματίων, συμπληρισμῶν κλπ. διαφορὰ μεταξὺ εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.	» 586,497
Τὸ ὅλον τῶν εἰσπράξεων	<u>δρ. 174,493,390</u>

B'. Πληρωμαί.

α) Ἐξόδα τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 28,950,332, προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων σημειουμένων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 12,617,324, τὸ ὅλον τῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1881 πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1880. . .	δρ. 41,567,656
β) Ἐξόδα τῆς χρήσεως 1881 δραχμᾶς 67,359,584, προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1881 σημειουμένων 6,726,712, τὸ ὅλον τῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1881 πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881.	» 74,086,296
γ) Προκαταβολαὶ εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν.	» 1,816,317
δ) Ἐλλείμματα ὑπολόγων, ἤτοι τὸ χρηματικὸν ἔλλειμμα τοῦ Βελέντζα κλπ.	» 652,148
Μεταφέρονται	<u>118,122,517</u>

Εκ μεταφορᾶς	118,122,417
ε) διάφοροι λ(σμοὶ τοῦ 1880· διαφορὰ εἰς χρέωσί τῆς, προερχομένη κυρίως ἐκ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐκ 15 ἑκατομμυρίων φράγκων ἐντόκων γραμματίων, ἅτινα συνειψηρίσθησαν εἰς τὸ δάνειον τῶν 120 ἑκατομμυρίων ἢ ἐπληρώθησαν ἐξ αὐτοῦ. . .	» 14,964,101
ς) Ἐξόδα διαφορῶν λ(σμῶν, συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων τῆς 30 7θρίου 1881	» 4,129,921
Τὸ ὅλον τῶν πληρωμῶν	<u>δρ. 137,216,437</u>

Ἐκ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν πληρωμῶν προκύπτει, ὅτι αἱ μὲν εἰσπράξεις ἀναβιβάζονται εἰς 174,493,390, αἱ δὲ πληρωμαὶ εἰς δραχ. 137,216,439. Ἐπομένως μένει ὑπόλοιπον εἰσπράξεων ἐκ δραχ. 37,276,951. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο εὐρίσκετο α) παρὰ τῇ Τραπεζῇ Κ(πόλεως (κατάστημα αὐτῆς ἐν Παρισίοις) ἤτοι ὑπόλοιπον δανείου 120 ἑκατομμυρίων δρ. 28,637,988, β) παρὰ τῇ Γενικῇ Πιστωτικῇ Τραπεζῇ (ὑποκατάστημα αὐτῆς ἐν Παρισίοις) δραχ. 2,240,000, γ) παρὰ τοῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριταῖς δραχ. 1,447,870, δ) μετρητὰ ἐν τοῖς ταμείοις τοῦ Κράτους καὶ καθ' ὅδον δραχ. 3,899,567, ε) ὑπόλοιπον εἰδικῶν ταμείων, ἤτοι τελωνῶν, ἀλαταποθηκαρίων κλπ. δρ. 1,051,526. Ἐπομένως τὸ δημόσιον ταμεῖον εἶχε κατὰ τὴν 30 7θρίου 1881 ὡς ἐφόδιον τὸ ἀνωτέρω ὑπόλοιπον ἐκ δρ. 37,276,951. Προστιθεμένων δ' εἰς αὐτὸ α) τῶν εἰσπρακτέων ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1881, τὰ ὅποια προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 49,051,560 ἐξ ὧν εἰσπράχθησαν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου κατὰ τ' ἀνωτέρω δρ. 27,052,304 καὶ ἐπομένως ὑπελείφθησαν ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔσοδα πρὸς εἰσπραξιν ἐκ δρ. 21,999,256· β) τῆς ἀξίας τῶν μὴ διατεθεισῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων, ὑπολογιζομένης εἰς δραχ. 2,100,000, γ)

δῶν ἡ Κυβέρνησις ἐδύνατο νὰ λάβῃ μετὰ τὴν 30 7βρίου ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρὸς ἐξάντλησιν τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δραχ. 4,697,515, δ) ὄσων ἐδύνατο νὰ εισπράξῃ ἐκ κυκλοφορίας ἐντόκων γραμματίων, διότι ἀπέναντι τῶν 4,000,000, ἅτινα δύναται νὰ κυκλοφορήσῃ, εἶχεν ἐν κυκλοφορίᾳ κατὰ τὴν 30 7βρίου δρ. 446,371 κατὰ τὴν εἰρημένην συγκεφαλαίωσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ, δραχ. 3, 553,628, τὸ ὅλικόν ποσὸν ἐξ ὑπαρχόντων χρημάτων, ἐξ εισπρακτέων ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1881, ἐκ δανείων συνωμολογημένων καὶ ἐκ κυκλοφορίας ἐντόκων γραμματίων ἐφόδιον τῆς Κυβερνήσεως ἀνήρχετο εἰς δρ. 69,627,350.

Ἐξ ἐτέρου ὅμως διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' εἰδικῶν νόμων καὶ β. διαταγμάτων ἐχορηγήθησαν μέχρι τέλους 7βρίου πιστώσεις ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δραχ. 128,096,495, ἀπέναντι δ' αὐτῶν ἐπληρώθησαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰς ἐξόδα τῆς χρήσεως 1881 δραχ. 67,350,585, προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως ταύτης καὶ εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων τῆς 30 7βρίου σημειουμένων δραχ. 6,726,712, ἐπληρώθησαν ἐν ὄλῳ δρ. 74,086,296 καὶ ὑπελείποντο οὕτω πρὸς πληρωμὴν ἐξόδα τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δραχ. 54,010,199.

Ὡστε ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἐφοδίου ἢ ἐνεργητικοῦ, ἀνερχομένου εἰς δραχ. 69,627,350, ἀφαιρουμένων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δρ. 54,010,199, ἔμενε περίσσευμα ἐκ δραχ. 15,617,151 ὡς ἐφόδιον τῆς χρήσεως 1882.

Τὸ ἀνωτέρω ἐξαγόμενον δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ πρῶτον μὲν ἢ κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον, καθ' ὃν ἡ χρῆσις τοῦ 1880 ἐξηκολούθει οὕσα ἐν ἐνεργείᾳ, πληρωμὴ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1880 πέραν τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἐξ ἐσόδων τῆς αὐτῆς χρήσεως εισπράξεων. Δεύτερον ἢ μεταξὺ τῶν προϋπολογισθέντων καὶ τῶν πραγματοποιηθησομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 διαφορά. Καὶ τρίτον ἢ ληψοδοσία τῶν διαφορῶν λογαριασμῶν. Περὶ τούτων δ' ἔχομεν τὰ ἐξῆς διδόμενα :

Καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ληψοδοσίαν τῆς χρήσεως 1880 κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1881, παρατηροῦμεν, ὅτι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον αἱ μὲν ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1880 εισπράξεις περιωρίσθησαν εἰς δραχ. 989,958 αἱ δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα γενόμεναι πληρωμαὶ ἀνῆλθον εἰς δρ. 18,517,839, ὥστε ἐπληρώθησαν πέραν τῶν εισπράξεων δρ. 17,527,881. Ἄλλ' ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη, κατὰ τὴν ἐν τῇ συγκεφαλαίωσει τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ 7βρίου ἀνάλυσιν τῶν ὑπολοίπων τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων, εἶχον πληρωθῆ εἰς ἐξόδα τῆς χρήσεως 1880, συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰς ἐκκρεμεῖς πληρωμαὶς δραχ. 12,617,324. Πρὸς τούτοις κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἐξεδόθησαν γραμματῖα παραλαβῆς ὑπὸ μὲν τὴν μερίδα « Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν προμήθεια ὑλικοῦ πολέμου » ἐκ δραχ. 2,811,004, ὑπὸ δὲ τὴν μερίδα « Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν προμήθεια ὑλικοῦ πολέμου » ἐκ δραχ. 875,394, ὁμοῦ δραχ. 3,686,398. Προφανῶς δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐλήφθη ἐξ ἐνταλμάτων τῆς χρήσεως 1880 τῶν εἰρημένων ὑπουργείων.

Πρὸς πλείονα τῶν δύο τελευταίων κονδυλίων διασάφησιν πρέπει νὰ προστεθῇ, ὅτι κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1880 τὰ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργείων ἔλαβον ἐκ τοῦ ταμείου ἄνευ ἐνταλμάτων διὰ προμηθείας ὑλικοῦ πολέμου καὶ εἰς βάρος χορηγηθησομένων εἰς αὐτὰ πιστώσεων τὸ μὲν πρῶτον δρ. 10,955,807, τὸ δὲ δεύτερον δρ. 6,671,815, ἐν ὄλῳ δραχ. 17,627,622, ἀπέναντι δὲ τούτων ἀπέδωκαν κατὰ τὴν λήξιν τῆς χρήσεως 1880 ἤτοι κατὰ τὸν 8βριον τοῦ 1881 δι' ἐνταλμάτων ἐπὶ τῆς χρήσεως ταύτης, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν τὰ ἀνωτέρω γραμματῖα, δρ. 3,686,398, ὥστε μένουσιν ἀτακτοποιήτοι δρ. 13,941,224, πρὸς τακτοποίησιν δὲ καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου δὲν ἀπαιτοῦνται μὲν χρήματα, διότι τοιαῦτα ἐδόθησαν κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1880, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται ἀναπληρωτικαὶ ἐπὶ τῆς κεκλεισμένης ἤδη χρήσεως 1880 πιστώσεις ἐκ δραχ. 13,941,224 καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο πρέπει νὰ αὐξήσῃ τὸ ἔλλειμμα, ἕπερ θέλει παρουσιάσει ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1880. Ἐκτὸς

ἀν πᾶ κατά τὸ 1880 ληφθέντα ποσὰ ταῦτα ἐδαπανήθησαν εἰς βᾶρος τῶν πιστώσεων τοῦ 1881, αἱ δὲ ὑπηρεσίαι τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργείων ἐπιστρέψωσιν αὐτὰ εἰς τὸ ταμεῖον ἐκ πιστώσεων, χορηγηθεισῶν αὐταῖς ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881, ὅπερ ὅμως δὲν ἐπραξαν μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1881.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς χρήσεως 1880 παρατηροῦμεν ὅτι ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω κατά τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881 πληρωθέντων εἰς ἐξόδα τῆς χρήσεως 1880, ἀνερχομένων εἰς δραχ. 18,517,839, ἀφοῦ ἀφαιρηθῶσι α) τὰ ἐντός τοῦ Ὀκτωβρίου εἰσπραχθέντα ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 989,988, β) τὰ εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1881 συμπεριλαμβανόμενα ἐξόδα τῆς χρήσεως 1880 ἐκ δραχ. 12,617,324, γ) τὰ τακτοποιηθέντα κατά τὸν Ὀκτώβριον ἐκ τῶν κατά τὴν διαχείρισιν τοῦ 1880 πληρωθέντων δραχ. 3,686,398, τὸ ὅλον δραχ. 17,293,689, ὑπολείπονται μόνον δραχ. 1,224,159 καὶ κατά τὸ ποσὸν τοῦτο κατ' ἀνώτατον ὅρον δυνατὸν νὰ ἐπηρεασθῇ τὸ ἀνωτέρω περίσσευμα ἐκ τῶν κατά τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881 πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1880.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ 1881 ἐκ τῶν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου βεβαιωθέντων ἐσόδων, ἀνελθόντων εἰς δραχ. 31,818,300, οὐδένα δύναται νὰ ποιήσῃται τις βᾶσιμον ὑπολογισμὸν περὶ τῶν μέχρι τῆς λήξεώς της πραγματοποιηθησομένων ἐσόδων τῆς χρήσεως ταύτης, ἥ δὲ προσθήκη τῶν ἐκ τῶν νέων ἐπαρχιῶν ἀπὸ τῆς καταλήψεως των μέχρι τέλους τοῦ 1881 εἰσπραχθέντων δὲν θέλει εἶσθαι σημαντικὴ.

Περὶ δὲ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 παρατηρεῖται ὅτι αἱ ἀπὸ τῆς ἀγῆς Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς χρήσεως ταύτης χορηγηθεῖσαι πιστώσεις ἠῤῥησαν κατά δραχ. 5,705,616, ἀναβιβασθεῖσαι εἰς δραχ. 133,802,111. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργεία χορηγηθεῖσαι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1881 πιστώσεις, ἐχορηγήθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διεξαγωγῆς πολέμου καὶ διὰ δύναμιν

τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐξ 80 χιλιάδων ἀνδρῶν, μόνον ἐκ τῶν εἰς τὰ ὑπουργεία ταῦτα χορηγηθεισῶν πιστώσεων δυνατὸν νὰ ἐλπίζονται σπουδαῖα ὅπως οὖν περισσεύματα.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ Β. Διαταγμάτων πιστώσεις ἐκ δραχ. 73,333,180, ἐξεδόθησαν δ' εἰς βᾶρος τῶν πιστώσεων τούτων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1881 χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκ δραχ. 48,594,584, ὥστε ἔμεινον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου διαθέσιμοι πιστώσεις ἐκ δραχ. 24,738,596.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ Β. Διαταγμάτων πιστώσεις ἐκ δραχ. 10,153,282, ἐξεδόθησαν δὲ εἰς βᾶρος τῶν πιστώσεων τούτων χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκ δραχ. 3,409,236, ὥστε ἔμεινον διαθέσιμοι πιστώσεις ἐκ δρ. 5,744,046. Προστιθεμένων δὲ εἰς τὰς διαθέσιμους ταύτας πιστώσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ τῶν διαθέσιμων πιστώσεων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐκ δραχ. 24,738,596 τὸ ποσὸν τῶν διαθέσιμων πιστώσεων κατὰ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1881 τῶν δύο τούτων ὑπουργείων ἀνήρχετο εἰς δρ. 30,483,642.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς διαφόρους λογαριασμοὺς λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀπὸ α' Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1881 γνωστῆς ληψοδοσίας ἐξ αὐτῶν, τὸ δημόσιον ταμεῖον μένει ἐπιβεβαρυμένον μὲ δρ. 586,497, ἃς ὀφείλει νὰ ἀποδώσῃ.

Ἐκ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι ἐκ τοῦ ὑπὲρ τῆς χρήσεως 1882 περισσεύματος, ὅπερ ὑπελογίσθη ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους κατὰ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1881 καὶ ὅπερ ἐσημειώθη ἀνωτέρω εἰς δραχ. 15,617,151, ἀφοῦ ἀφαιρηθῶσι α) τὰ ἐξ αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πληρωθέντα κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881 ἐξόδα τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 1,224,139, β) αἱ χορηγηθεῖσαι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἐντεῦθεν πιστώσεις ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δραχ. 5,705,616 καὶ γ) τὰ

ἐκ διαφόρων λογαριασμῶν εισπραχθέντα δρ. 586,497, τὸ ὅλον δραχ. 7,516,252, περιορίζεται τὸ περίσσευμα τοῦτο εἰς δραχ. 8,100,899, θέλει δὲ αὐξήσῃ καθ' ὅσον ἤθελον μείνει ἀδιάθετοι πιστώσεις, ἢ χρησιμεύσει ἐξ αὐτῶν εἰς τακτοποιήσιν τῶν κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1880 ληφθέντων διὰ προμηθείας ὕλικου πολέμου χρημάτων καὶ καθ' ὅσον τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1881 ἤθελον ἀποδειχθῆ ἀνώτερα τῶν προϋπολογισθέντων. Ἐξ ἐναντίας δὲ θέλει ἐλαττωθῆ ἂν, χορηγομένων καὶ ἐτέρων πιστώσεων, τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1881 ἀποδειχθῶσιν ἀνώτερα τῶν μέχρι τοῦδε χορηγηθεισῶν πιστώσεων, αἵτινες ὡς ἐρρήθη ἀνέρχονται εἰς δρ. 133,802,111 ἢ τὰ ἔσοδα ἀποδειχθῶσι κατώτερα τῶν προϋπολογισθέντων.

Ἐκ τῆς αὐτῆς συγκεφαλαιώσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1881 ἐξάγεται ὅτι ἀπὸ ἀγῆς Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου α) εἰσεπράχθησαν ἐξ ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 4,358,429 τῆς χρήσεως 1881 δραχ. 27,052,304 ὁμοῦ δραχ. 31,410,733, β) ἐπληρώθησαν δὲ εἰς ἔξοδα μετὰ τῶν εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων κατὰ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1881 σημειουμένων, τῆς χρήσεως 1880 δραχ. 41,567,656, τῆς χρήσεως 1881 δρ. 74,086,296 ὁμοῦ δρ. 115,653,952. Ὅστε προκύπτει ἔλλειμμα τῶν δύο χρήσεων κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1881 καὶ μόνον μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐκ δραχ. 84,243,219, ὅπερ πλὴν δρ. 10 περίπου ἑκατομμυρίων, ληφθέντων ἐκ τῶν ὑπολοίπων τῶν ταμείων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1880, ἐκαλύφθη διὰ τῶν δανείων.

Ἡ χρήσις δὲ τοῦ 1881 καθ' ἑαυτὴν ἐξεταζομένη μέχρι μὲν τέλους Σεπτεμβρίου παρουσιάζει τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα: Εἰσεπράχθησαν ἐξ ἐσόδων αὐτῆς δραχ. 27,052,304· ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα αὐτῆς δραχ. 74,086,296· ἔλλειμμα μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1881 καλυφθὲν ἐκ τῶν δανείων δραχ. 47,033,992. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν πιστώσεων ἢ χρήσις τοῦ 1881 παρουσιάζει τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα: Προϋπολογίσθησαν ἔσοδα δραχ. 49,051,560· Ἐ-

χορηγήθησαν μέχρι τοῦδε πιστώσεις διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' εἰδικῶν νόμων καὶ διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκ δρ. 133,802,111· ἔλλειμμα τῆς χρήσεως 1881 δραχ. 84,750,551.

Ἐὰν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. 133,802,111, ἀφαιρθῶσιν αἱ εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργεῖα χορηγηθεῖσαι, ἀνερχόμεναι τοῦ πρώτου εἰς δραχ. 73,333,180 καὶ τοῦ δευτέρου εἰς δραχ. 10,153,282, ὁμοῦ εἰς δραχ. 83,486,169, παρατηρεῖται ὅτι αἱ εἰς τὰ λοιπὰ ὑπουργεῖα χορηγηθεῖσαι πιστώσεις ἐκ δραχ. 50,315,649, εἰσὶ καθ' ἓν ἑκατομμύριον ὑπέρτεροι τοῦ ὀλίκοῦ ποσοῦ τῶν εἰς δραχ. 49,051,560 προϋπολογισθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως ταύτης.

Δύναται ἐπομένως νὰ ἐξαχθῆ τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ὀριστικὸν ἔλλειμμα τῆς χρήσεως 1881 ἔσεται ἴσον πρὸς τὰ πραγματοποιηθησόμενα ἐν γένει ἔξοδα τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργείων, πλεόν 1,000,000.

Ἡ βάσις αὕτη δύναται νὰ ληφθῆ καὶ διὰ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1882, ὅτι δηλαδὴ ἄνευ τῆς προσθήκης νέων φόρων ἢ περισσεύματος ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν νέων ἐπαρχιῶν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων αὐτῶν, τὸ ἔλλειμμα αὐτῆς ἔσται ἴσον πρὸς ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν χορηγηθησομένων εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργεῖα πιστώσεων, πλεόν δραχ. 3,000,000, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεωλυσιῶν καὶ τόκων τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων.

Ὁρθότερον ἤθελον εἶσθαι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐξόδων νὰ προστίθενται εἰς τὰς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγομένας πιστώσεις μόναι αἱ ἀναπληρωτικαί, ἀλλὰ τῆς ἀδείας τοῦ λογιστικοῦ νόμου περὶ χορηγίας ἐκτάκτων πιστώσεων δι' ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ἀνάγκας, περὶ ὧν δὲν προέβλεψεν ὁ προϋπολογισμὸς, ἐγένετο τοσαύτη κατάχρησις, ὥστε χαρακτηρίζεται διὰ τῆς μεγίστης εὐκολίας ὡς ἐκτάκτου ἀνάγκης πᾶσα δαπάνη, διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ὁποίας δὲν ἐπιτρέπεται ἢ χορηγία ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως, οὕτω δὲ κατὰ κανόνα πᾶσα δαπάνη, διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ὁποίας

δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χορηγία ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως, εἶνε κατὰ λογικὸν συμπέρασμα ἔκτακτος καὶ δύναται νὰ χορηγηθῇ δι' αὐτὴν ἔκτακτος πίστωσις.

Ἄλλὰ καὶ ἂν διακριθῶσιν αἱ φύσει ἔκτακτοι δαπάναι τῶν ἀναπληρωτικῶν δὲν δύναται τις νὰ μὴ λάβῃ ποσῶς τὰς πρώτας ὑπ' ὄψιν, διότι πᾶν ἔτος θέλει ἔχει καὶ τὰς πολλὰς ἢ ὀλίγας ὁμολογουμένως ἔκτακτους δαπάνας του. Περὶ αὐτῶν δὲ τοῦ λόγου, προστίθεται ὅτι δὲν ἐννοοῦνται βεβαίως αἱ ἀφορῶσαι εἰς πολεμικὰς παρασκευάς, αἵτινες δὲν εἶνε λογικὸν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν προϋπολογισμῶν πρὸς σύγκρισιν αὐτῶν.

Ἐὰν ἡ δημοσίευσίς τῆς συγκεφαλαιώσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους ἐξηκολούθει ἤθελον εἶσθαι ἤδη ἐπ' ἀκριβῶς γνωστὰ ἢ τε προσωρινὴ κατάστασις τῆς χρήσεως 1881 ἐκ τῶν μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου ε. ε. ἀποτελεσμάτων αὐτῆς καὶ ἡ λοιπὴ τοῦ δημοσίου ταμείου ληψοδοσία, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐγκατελείφθη χωρὶς ν' ἀναπληρωθῇ δι' ἑτέρου τινὸς πληρεστέρου δημοσιεύματος.

Βεβαίως τῆς συντάξεως τοῦ ἰσολογισμοῦ, ὅποῖον τὸ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Γεν. Λογιστηρίου διάταγμα (ἄρθρ. 47) ἐννοεῖ αὐτὸν, ἔπρεπε νὰ προηγηθῆται ἡ προεπεξεργασία τῶν λογαριασμῶν τῆς ληψοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπολόγων, ἀλλὰ τοῦτο ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὸν γενικώτερον σκοπὸν τοῦ ἰσολογισμοῦ, ἦτοι εἰς τὴν γνῶσιν τῆς γενικῆς καταστάσεως τοῦ δημοσίου ταμείου· ὁ τελευταῖος οὗτος σκοπὸς ἐπιτυγχάνεται καὶ διὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνοπτικῶν καταστάσεων τῆς ληψοδοσίας τῶν ὑπολόγων καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων ἀνευ τῆς προεπεξεργασίας τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, συντασσομένου ἰσολογισμοῦ. Διότι ἡ καθυστέρησις τῶν οικονομικῶν λογαριασμῶν ἀνατρέχει μέχρι τοῦ 1871 καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἐσχάτη μωρία ν' ἀναμένῃ τις τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν, ὅπως λάβῃ γνῶσιν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ δημοσίου ταμείου. Καὶ ἂν ἔλειπον οἱ προσω-

ρινοὶ ἀπολογισμοὶ καὶ ἰσολογισμοὶ οὓς ὁ κ. Σωτηρόπουλος ἐδημοσίευσε κατὰ δύο περιόδους τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ, τὸ καλύπτει τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους σκότος ἤθελεν εἶσθαι παχύτερον.

Ἐξ ἐνός ἢ κατὰ τὰ ἀνωτέρω σύνταξις μηνιαίου ἰσολογισμοῦ καὶ ἡ δημοσίευσίς τῆς συγκεφαλαιώσεως αὐτοῦ μετὰ τῆς καταστάσεως τῶν χρεωλυτικῶν δανείων, ἐξ ἑτέρου δὲ ἡ δημοσίευσίς κατὰ μακροτέρας περιόδους συγκριτικῆς ἀναλύσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν δύο ἐν ἐνεργείᾳ χρήσεων, μετὰ τοῦ προσωρινοῦ ἀπολογισμοῦ ἐκάστης χρήσεως κατὰ τὴν λήξιν αὐτῆς, θέλουσι διαχέει ἀπλετον φῶς εἰς τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους καὶ θεωροῦμεν ταῦτα ὅσον καὶ ἂν ἀπασχολῶσι τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου ἀπαραίτητα, τοῦλάχιστον μέχρις οὗ γίνῃ ἐνήμερον εἰς τὰς ἐργασίας του. Ἡ δὲ ἐξέλεξις τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων καὶ ἡ σύνταξις καὶ δημοσίευσίς τῶν καθυστερούντων οικονομικῶν λογαριασμῶν καὶ ἀπολογισμῶν, αἵτινα ἐπίσης δεόν νὰ ἐπιδιωχθῶσι, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀντικείμενα κεχωρισμένα καὶ ἀνεξάρτητα.

25 Φεβρουαρίου 1882.

Σ. Γ. ΦΛΩΡΟΣ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ.

Ὁ κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου ε. ε. ἰσολογισμὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τῆς 31 Δεκεμβρίου π. ε. συνοψίζεται ὡς ἐξῆς:

Ἀ. Ἐνεργητικόν	31 Δεβρίου 1881	28 Φεβρ. 1881.
Μεταλλικὸν καὶ συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.	16,846,208	13,382,042
Δάνειον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπ' ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας	70,757,950	68,915,046
Ὁμολογίαι δαν. Κυβερνήσεως	30,378,620	30,372,333
Προεξοφλήσεις	28,902,332	29,942,389
Ἄνοικτοι λ(σμοὶ, δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ, χρεωλυτικά, κλπ.	51,762,256	51,494,217
Μετοχαὶ εἰς ἐγχωρίους ἐταιρίας		4,446,032
Διάφορα	4,782,910	2,253,294
	<u>203,430,276</u>	<u>200,805,353</u>

Ἐν ἔλω

Β'. Παθητικόν

Κυκλοφορία τραπεζικῶν γραμματιῶν	95,142,116	95,471,901
Καταθέσεις ἔντοκοι καὶ ἄτοκοι	73,404,205	72,596,547
Παρακαταθήκαι	140,947	155,979
Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν	730,765	299,085
Διάφορα	3,382,243	1,651,841
Κεφάλαιον τακτικὸν καὶ ἀποθεματικόν	30,630,000	30,630,000
ἐν ὄλῳ	203,430,276	200,805,353

Ἐντὸς τῶν δύο μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου τὸ μεταλλικὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἠϋξήσε κατά δραχ. 1,348,221, ἀλλ' ἐξ ἑτέρου ἠλαττώθη ἡ μερίς, ἐξωτερικοὶ λογαριασμοὶ μεταλλικὸν διαθέσιμον ἐν ὄψει κατά δραχ. 4,812,387. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπ' ἀναγκαστικῇ τῶν τραπεζικῶν γραμματιῶν κυκλοφορίᾳ δάνειον ἐμειώθη ταυτοχρόνως κατά δραχ. 2,283,701, ἃς ἡ Κυβέρνησις ἀπέδωκεν ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων, ἧτοι δι' ἐπιταγῶν ἐπὶ τοῦ ἐν Παρισίοις καταστήματος τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως, συμπεραίνεται ὅτι ἐτραβήχθησαν, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν ἐμπορικὸν ὄρον, ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως χρήματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἐκδόσεως καὶ πωλήσεως συναλλαγμάτων περὶ τὰ 7,000,000, πλὴν δὲ τούτων ἡ Κυβέρνησις ἐπρομηθεύθη καὶ ἕτερα ἐκ τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων χρήματα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς.

Τοῦτο συνετέλεσε βεβαίως εἰς τὴν ἀναστολὴν τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ μεταλλικοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγματος, ἡ τιμὴ τῶν ὀπείων θέλει κανονισθῆ μονιμώτερον μετὰ τὴν συντελεσθεῖσαν ἴσως ἢ ταχέως συντελουμένην ἐξάντλησιν τοῦ ἐκ τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων ἐναποταμιεύματος τῆν Κυβερνήσεως, ὅπερ ὡς ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς

4ης Μαρτίου ἐ. ἔ. ἀνήρχετο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς δρ. 13,000,000 περίπου.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς μῆνας ἠϋξήσαν αἱ προεξοφλήσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατὰ δραχ. 1,040,057, καὶ διετεθήσαν εἰς μετοχὰς ἐγγχωρίων ἐταιριῶν, ἄγνωστον ποίων ἐταιριῶν, δραχ. 3,886,659.

Αἱ ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις ἠϋξήσαν κατὰ δραχ. 100,165, ἀναβιβασθεῖσαι ἀπὸ δραχ. 120,467, κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου π. ε. εἰς δραχ. 220,632 κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου ε. ε. Περὶ τῶν ἐπισφαλῶν δι' ἀπαιτήσεων προκειμένου, σημειοῦμεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1874 μέχρι τέλους 1881 διετεθήσαν ἐκ τῶν κερδῶν πρὸς ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων δραχ. 1,388,089, ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα δραχ. 105,644 ἧτοι μόνον δραχ. 7,61 τοῖς %.

Τὸ βᾶθος τοῦ βαράθρου τούτου τῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων δὲν καταδεικνύεται ἀκριβῶς ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, διὰ τοῦτο εἶνε πάντοτε ἕτοιμον νὰ καταπίη ἱκανὸν μέρος παντὸς σπουδαίου ἢ ἐκτάκτου κέρδους. Μόλις ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνήγγειλε διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1881 ἐκθέσεώς της, ὅτι ἐκ τῆς παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος αὐτῆς ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς συνισταμένης ἐν Θεσσαλίᾳ Τραπεζῆς θέλει πορισθῆ ἑκτακτὸν κέρδος περὶ τὰς 600 χιλ. δραχμῶν καὶ ἀμέσως εἰς τὰς ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις τῆς 31 Δεκεμβρίου προσετέθησαν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου δραχ. 103,694. Οὕτω δέ, κατὰ κανόνα, δὲν ἀφαιροῦνται ἐκάστοτε ἐκ τῶν κερδῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀπασαί αἱ ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ἀποσβέννυται διὰ τῶν κερδῶν τόσον μόνον μέρος, ὅσον δὲν δύναται νὰ καταπλήξῃ τοὺς μετόχους.

Ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων εἶναι ἔργον ἀνθρώπων εἰδημόνων καὶ δυναμένων αὐστηρῶς νὰ ἐξελέγξωσι τὰ δικαιόγραφα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἄλλ' ὅπως καταρτίζονται αἱ ἐξελεγκτικαὶ ἐπιτροπαί, χρησιμεύουσι μόνον πρὸς φενακισμὸν τῶν περὶ ἐλέγχου διατάξεων τῶν καταστατικῶν τῶν ἀγωνύμων ἐταιριῶν. Ὅτι δὲ αἱ διοικήσεις τῶν ἀγωνύ-

μων εταιριων αποτροπιάζονται τον ανεπηρέαστον και αυστηρον ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως των αποδεικνύεται ἐκ των ἀγωνων ους καταβάλλουσι και τῆς ἐπιροῆς ἣν ἐξασκοῦσι πρὸς ἐκλογὴν ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ὑποχειρίου αὐταῖς.

Ἐν προηγουμένη διατριβῇ ἐξετέθη ἡ κατάστασις τοῦ δημοσίου Ταμείου, ληφθείσης ὡς ἀφετηρίας τῶν περὶ αὐτῆς ὑπολογισμῶν τῆς τελευταίας δημοσιευθείσης συγκεφαλαιώσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου π. ε.

Ἦδη ἐπῆλθον δύο προφορικαὶ ἐν τῇ βουλῇ ἐκθέσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ἔρα». Πρώτη, ἡ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 4 Μαρτίου περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους, ἥς ὅμως καταστάσεως δὲν ὠρίσθη τὸ χρονικὸν σημεῖον· δηλαδὴ ἂν τοιαύτη ἦτο ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὠμίλησεν ὁ ὑπουργός, ἡ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου π. ε. ἢ τὴν 31 Ἰανουαρίου ἢ τὴν 28 Φεβρουαρίου ε. ε. Δευτέρα δὲ ἐκθέσις ἡ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 18 τοῦ αὐτοῦ μηνός, καθ' ἣν εἰσήχθη εἰς τὴν βουλὴν ὁ προποῦπολογισμὸς τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1882.

Ἐκ τῆς πρώτης τῶν ἐκθέσεων τούτων ἐγνώσθησαν, περὶ μὲν τῆς χρήσεως 1881, ὅτι αἱ ἐπ' αὐτῆς χορηγηθεῖσαι πιστώσεις ἀνῆλθον εἰς δραχ. 133,706,211, ἥτοι εἰς τὸ ποσόν, εἰς τὸ ὅποιον και ἐν τῇ ῥηθείσῃ διατριβῇ ἐσημειώθησαν, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθέντων περὶ χορηγίας ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 ἀναπληρωτικῶν και ἐκτάκτων πιστώσεων Β. Διαταγμάτων, και ὅτι τὰ πραγματοποιηθησόμενα ἔσοδα τῆς χρήσεως 1881, θέλουσιν ἀνέλθει εἰς δραχ. 47,004,304, ἥτοι κατὰ δραχ. 2,047,256, ἔλαττον τῶν προϋπολογισθέντων, διότι τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1881 προῦπελογίσθησαν εἰς δραχ. 49,051,560.

Περὶ δὲ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ὅτι τὸ μὲν ἐνεργητικὸν τοῦ δημοσίου ταμείου ἀνέρχεται εἰς δραχ. 43,239,643,

ἀποτελούμενοι α) ἐκ τῶν ἐλπιζομένων εἰσπράξεων ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1881 μέχρι τῆς λήξεώς της δραχ. 5,000,000, β) ἐξ ἐκκρεμῶν πληρωμῶν δραχ. 6,675,725, γ) ἐκ μετρητῶν ἐν τοῖς ταμείοις τοῦ Κράτους και καθ' ὁδόν, δραχ. 2,497,909, δ) ἐκ χρημάτων τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Παρισίοις δραχ. 11,286,604, ε) ἐκ χρημάτων τοῦ αὐτοῦ δανείου παρὰ τῇ Γενικῇ Πιστωτικῇ Τραπεζῇ δραχ. 2,017,000, ς) ἐκ χρημάτων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ δραχ. 264,021, ζ) ἐκ τῶν μὴ διατεθεισῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων δραχ. 1,838,966, ἠ) ἐκ τῶν δανείων ἐπ' ἀναγκαστικῇ τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων κυκλοφορία δραχ. 9,803,878 και θ) ἐξ ἐντόκων γραμματίων, τιθεμένων εἰς κυκλοφορίαν δραχ. 3,855,540.

Τὸ δὲ παθητικὸν τοῦ δημοσίου ταμείου, ὅτι ἀνέρχεται εἰς δραχ. 53,119,486, ἥτοι πληρωτέα ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 κατὰ τὰς χορηγηθείσας ἐπ' αὐτῆς πιστώσεις ἐκ δραχ. 133,706,211 ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἐπληρώθησαν δραχ. 80,586,725.

Ὁ ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν παρέλειψεν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του τὸ συμπέρασμα τῶν ἀριθμῶν, ους ἀνέφερε περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ διὰ μὲν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ὑπαρχόντων μετρητῶν κλπ. ἠννόει βεβαίως νὰ παραστήσῃ τὴν ἐνεργητικὴν τοῦ δημοσίου ταμείου κατάστασιν, διὰ δε τῶν πιστώσεων και τῶν ἀπέναντι αὐτῶν πληρωμῶν τὴν παθητικὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου, ἥτοι τὰς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις, ἄλλως ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι ἔρριψε τοὺς ἀριθμοὺς τούτους ἀσκόπως.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν ἐπομένως ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καθ' ἣν τὸ μὲν ἐνεργητικὸν τοῦ δημοσίου ταμείου ἀνέρχεται εἰς δραχ. 43,239,643, τὸ δὲ παθητικὸν εἰς δραχ. 53,119,486 προκύπτει ἔλλειμμα, ὑποτιθεμένης τῆς διαθέσεως ἀπασῶν τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, ἀφοῦ δὲν προσδιορίζονται πόσαι και ποῖαι θεωροῦνται ὡς πλεονάζουσαι και ἀκυρωτέαι, προκύπτει ἐπαναλαμβανόμεν ἔλ-

λειμμα εκ δραχ. 9,879,843. Ἄλλ' ἐπειδὴ μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, ἂν ὁ ὑπουργὸς ὠμίλει περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, εἶχον πληρωθῆ εἰς ἐξόδα τῆς χρήσεως 1882 πλείονα βεβαίως τῶν ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως ταύτης κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα εἰσπραχθέντων, καὶ ἂν τὰ πλείονα ταῦτα ἀναβιβασθῶσι μέχρις 8,000,000, πάλιν ὄχι μόνον δὲν προκύπτει περίσσευμα διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1882, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας παρουσιάζεται ἔλλειμμα εκ δραχ. 2,000,000.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω πληροφοριῶν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεώς του, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1882, βασιζόμενοι, παρατηροῦμεν ὡς πρὸς ἀμφοτέρως τὰς χρήσεις 1881 καὶ 1882, ὅτι, ἐὰν μὲν εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐνεργητικὸν εκ δρ. 43,239,643 προστεθῶσι τὰ προϋπολογισθέντα ἐσοδα τῆς χρήσεως 1882 εκ δραχ. 66,841,560 μείον τῶν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου εἰσπραχθέντων, ὑποτιθεμένων εἰς δραχ. 5,000,000 ἤτοι ἦττον τῶν 2 δωδεκατημορίων τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων, ἀποτελεῖται ἐνεργητικὸν ἐν γένει εκ δραχ. 105,081,203. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀνωτέρω παθητικὸν εκ δραχ. 53,119,486 προστεθῶσιν αἱ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1882 ζητούμεναι πιστώσεις εκ δρ. 77,854,786 μείον καὶ εκ τούτων τῶν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1882 πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1882 ὑποτιθεμένων κατ' ἀνώτατον ὅρον ἴσων πρὸς τὰ 2 δωδεκατημόρια τοῦ εἰσπραχθέντος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1882 ἤτοι εἰς δραχ. 13,000,000, ἀποτελεῖται παθητικὸν εκ δραχ. 117,974,292 καὶ ἐπομένως προκύπτει ἔλλειμμα εκ δραχ. 12,893,089.

Εἰς τὸ ἔλλειμμα τοῦτο τῶν δραχ. 12,893,089 δεόν νὰ προστεθῶσιν, ἢ ν' ἀφαιρεθῶσιν εκ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ ταῦτόν.

Πρῶτον μὲν τὸ προῖον τῶν ἀδιαθέτων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων, αἵτινες ἐν τῇ πρώτῃ ὁμιλίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν φέρονται εἰς τὸ ἐνεργητικόν, διότι κατὰ τὴν δευτέραν ὁμιλίαν του ἐξαιρεῖ αὐτάς, φέρων μεταξὺ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1882

καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν, ὅπερ δηλοῖ ὅτι δὲν θέλει διαθέσει αὐτάς κατὰ τὸ 1882. «Λογιστικὸς μόνον», λέγει ὁ ὑπουργός, «εἶνε ὁ ἀριθμὸς εκ τῶν τοκομεριδίων τῶν ἀδιαθέτων ὁμολογιῶν τοῦ τελευταίου δανείου. Ἡκούσατε τὴν πρώτην ἐκθεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, ὅτι αἱ ὁμολογίαι τοῦ τελευταίου δανείου δὲν διετέθησαν ὅλαι, ἀλλ' ἐμειναν 4,957 περίπου ἀδιάθετοι. Οἱ τόκοι αὐτῶν θὰ μείνουν εἰς τὸ ταμεῖον, ἤτοι 140,000 δραχ. ἐνῶ μεταξὺ τῶν ἐξόδων σημειοῦμεν ὄλον τὸν τόκον τοῦ δανείου, διὰ τοῦτο ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειωθῆ αὐτὸ τὸ ποσόν.» Τὸ κεφάλαιον τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ τῶν τόκων σημειοῦται εἰς δραχ. 1,838,966.

Δεύτερον δὲ δραχ. 5,176,266 εκ τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἐξ οὗ ὑπολογίζονται εἰσπρακτέαι δραχ. 9,803,878 ἀντὶ δραχ. 4,627,612. Διότι κατὰ τὴν τελευταίαν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σύμβασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνεδέχθη νὰ δανείσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, πλὴν δραχ. 22,542,658 ὀφειλομένων τότε, καὶ δραχ. 52,000,000, εἰς μεταλλικὸν καὶ τραπεζικὰ γραμμάτια, ἐν ὅλῳ δραχ. 74,542,658· κατὰ δὲ τὴν συνοπτικὴν κατάστασιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς 28 Φεβρουαρίου ε. ε. τὸ πρὸς αὐτὴν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τῶν γραμματίων τῆς χρέος τῆς Κυβερνήσεως ἀνήρχετο εἰς δραχ. 69,915,046· ὥστε ἔμενον εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, μόνον δραχ. 4,627,612. Ἐκτὸς ἂν ὁ κ. Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ἐννοῇ νὰ λάβῃ εκ νέου καὶ εκ τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς δυνάμει προηγουμένων συμβάσεων τὰ εκ τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων ἐπιστραφέντα.

Οὕτω τὸ ἔλλειμμα τῶν χρήσεων 1881 καὶ 1882 κατὰ τὰς ἐκθέσεις τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀναβιβάζεται εἰς δραχ. 19,908,321, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν, σημειωτέον, ὅλων τῶν ἐφοδίων, ἤτοι τῶν χρημάτων τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων, τῶν ὁμολογιῶν τοῦ αὐτοῦ δανείου, τῶν δαγείων τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, κλπ. ἅτινα ἅπαντα συμ-

περιλαμβάνονται εις τὸ ἀνωτέρω ἐκ δραχ. 43,239,643 ἐνεργητικόν.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐν τῇ πρώτῃ ὁμιλίᾳ του προσέθιγεν ὅτι «Σημειώσατε ἡμῶς, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ τόκοι ὄλων τῶν δανείων τοῦ Κράτους ἐκ τῶν εισπράξεων τῶν τελωνιακῶν καὶ ἄλλων προσόδων, τὰ ὅποια ἔλαβον ὡς ἐνέχυρα τὰ δάνεια, ὅλοι λοιπὸν οἱ τόκοι τῶν δανείων ἀνερχόμενοι εἰς 8,000,000 ἐπληρώθησαν, ἐκ τούτου συνάγομεν ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἐκκρεμεῖς ὑποχρεώσεις σπουδαῖαι.»

Καὶ τὸ ποσὸν λοιπὸν τοῦτο τῶν 8,000,000, διὰ μαντείας, ἐννοεῖται, προχωροῦντες, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἔλλειμματος, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὰ πληρωθέντα ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δραχ. 80,586,725, καὶ ὅτι ἐπομένως θέλει συμψηφισθῆ εἰς τὰς ἐκ δραχ. 53,119,385 ἀδιαθέτους πιστώσεις, καὶ πάλιν ὑπολείπεται ἔλλειμμα ἐκ δραχ. 12,000,000 περίπου, χωρὶς νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ θύρα, ἣν ὁ κ. Καλλιγᾶς ἀφῆκεν ἀνοικτὴν εἰς νέας ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1881 πιστώσεις, διὰ τῆς ἀμέσως ἐπομένης περιόδου τῆς ὁμιλίας του, καθ' ἣν «ἐνδέχεται ἡμῶς νὰ ὑπάρχουν σπουδαῖαι δηλαδὴ ὑποχρεώσεις ἐκ συμβάσεων ἢ ἄλλων αἰτιῶν, αἵτινες δὲν ἐγένοντο εἰσέτι γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς.» Περὶ τῶν χρεωλυσιῶν δὲ καὶ τῶν τόκων τοῦ λόγου, σημειοῦμεν, ὅτι τὰ χρεωλύσια καὶ οἱ τόκοι τῶν δημοσίων δανείων διὰ τὸ 1881 ἀνέρχονται οὐχὶ εἰς 8 ἀλλ' εἰς 19 ἑκατομμύρια.

Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ ἐξαγόμενα εἰς ἃ ἄγει ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους, ὅπως αὕτη ἐξετέθη ἐν τῇ βουλῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 4 Μαρτίου. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1882 ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναγγέλλει εἰς τὴν βουλὴν ὅτι μετὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 θέλει μείνει περίσσευμα πλεόν τῶν 11 ἑκατομμυρίων, δι' οὗ καλύπτεται τὸ ἔλλειμμα, ὅπερ παρουσιάζει ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1882. Χωρὶς νὰ ἀναπτύξῃ κατὰ ποίους ὑπολογισμοὺς προκύπτει τὸ πλεόνασμα τοῦτο,

Εὐτυχῶς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, ὅπως ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέπτυξεν αὐτὴν ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τὴν 4 Μαρτίου δὲν φαίνεται, ὡς καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω καταδεικνύεται, ἀκριβής.

Κατὰ τὴν συγκεφαλαίωσιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς γενικῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου π. ε. τὴν ἐπὶ τῶν ἐπισήμων στοιχείων τῆς ληψοδοσίας τῶν ὑπολόγων στηριζομένην, μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου π. ε. ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 δρα. 58,152,345.81

Εἶχον κατατεθῆ εἰς τὰς Τραπεζὰς διὰ χρεωλύσια καὶ τόκους δανείων, καταλογιστέα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 καὶ εἶχον πληρωθῆ εἰς πιστωτικὰ γραμμάτια καὶ ὁμολογίας τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου Τραπεζῆς, ὁμοῦ » 9,207,239.01

Εἶχον πληρωθῆ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων τῆς 30 Σεπτεμβρίου » 6,726,712.44

Τὸ ὄλον τῶν πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀνήρχετο εἰς » 74,086,297.26

Κατὰ τὴν 4 Μαρτίου 1882 ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσδιορίζει τὰ πληρωθέντα ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 εἰς δρα. 80,586,725 προσθέτει δὲ ὅτι αἱ ἐκκρεμεῖς πληρωμαὶ τῶν ταμείων ἀνέρχοντο εἰς δραχ. 6,675,725, ἐξ ὧν ἂν ὑποτεθῶσιν ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 δραχμαὶ 4,000,000, ὁμοῦ » 84,586,725. —

Ὡστε κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον, Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον τοῦ 1881 καὶ Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον τοῦ 1882 ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881 μόνον » 10,500,427.74

ἄπερ ἀπίθανον. Ἄρκει δὲ νὰ προστεθῆ ὅτι κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων παρὰ τῆ Τραπεζῆ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Παρισίοις καὶ παρὰ τῆ Γενικῆ Πιστωτικῆ Τραπεζῆ ἐκ δρ. 32,325,858 κατὰ δὲ τὴν 4 Μαρτίου διὰ τῆς ὀμιλίας τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περιορίζεται εἰς δραχ. 13,303,604. Εἰς τί λοιπὸν ἔδαπανήθη ἢ ἐκ δραχ. 19,022,254 διαφορὰ καὶ τὰ εἰσπραχθέντα κατὰ τοὺς ἀνωτέρω μῆνας ἔσδα τῆς χρήσεως 1881 ἐκ δραχ. 14,952,000, ἑμοῦ δραχ. 33,974,254; Βεβαίως τό ποσὸν τῶν πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 εἶνε πολὺ ἀνώτερον τῶν δραχ. 84,586,725.

Ἐξ ἐτέρου κατὰ τὰς ἐν τῆ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσας συγκεφαλαιώσεις τῶν Ἰσολογισμῶν τῆς Γενικῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου π. ε. τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων ἀνῆρχοντο. Κατὰ τὴν 31 Ἰανουαρίου 1881 (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 51 τοῦ 1881) εἰς δρ. 15,340,442.12, κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως τὴν αὐτὴν) εἰς δραχ. 19,354,678,85· κατὰ τὴν 31 Μαρτίου 1881 (ιδ. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τὴν αὐτὴν) εἰς δραχ. 19,722,593.73· κατὰ τὴν 31 Ἀπριλίου (ιδ. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἀριθ. 54) εἰς δραχμὰς 23,906,438.13· κατὰ τὴν 31 Μαΐου (ιδ. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἀριθ. 62) εἰς δρ. 23,878,077.49· κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 69) εἰς δρ. 23,354,073,32· ἐξ ὧν εἰς μετρητὰ καὶ καθ' ὄδον δρ. 2,175,428.23· κατὰ τὴν 31 Ἰουλίου (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 86) εἰς δραχ. 24,683,159.93· ἐξ ὧν εἰς μετρητὰ καὶ καθ' ὄδον δραχ. 2,663,587.39· κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 93) εἰς δρ. 27,468,392,60, ἐξ ὧν εἰς μετρητὰ καὶ καθ' ὄδον δραχ. 3,627,273.42· κατὰ δὲ τὴν 30 Σεπτεμβρίου (ιδ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 118) εἰς δραχ. 28,425,055.24 ἐξ ὧν εἰς μετρητὰ καὶ καθ' ὄδον δρ. 3,899,567.47.

Κατὰ τὴν ὀμιλίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων ἀνῆρχοντο εἰς δραχ. 9,173,634, ἤτοι εἰς

ἐκκρεμεῖς πληρωμὰς δραχ. 6,675,725 καὶ εἰς μετρητὰ καὶ καθ' ὄδον δραχ. 2,497,909· μεταξὺ δὲ τῶν δρ. 28,425,052, εἰς ὅσας ἀνῆρχοντο τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου π. ε. καὶ τῶν δραχ. 9,173,634, εἰς ὅσας περιωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπάρχει διαφορὰ ἐκ δραχ. 19,251,418. Κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου π. ε. μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων ὑπῆρχον καὶ δραχ. 12,617,324· ἐξ ἐκκρεμῶν πληρωμῶν τῆς χρήσεως 1880, αἵτινες κατελογίσθησαν τὸν Ὀκτώβριον, ἐνεκεν τῆς ἐπελθούσης λήξεως τῆς χρήσεως 1880, εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους. Ἐπίσης κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου ὑπῆρχον μετρητὰ ἐν τοῖς ταμείοις δρ. 3,899,567· κατὰ δὲ τὴν ὀμιλίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰ ἐν τοῖς ταμείοις καὶ καθ' ὄδον μετρητὰ ἀνῆρχοντο εἰς δραχμὰς 2,497,909 ὥστε ὑπάρχει καὶ ἐνταῦθα διαφορὰ ἐκ δρ. 1,401,658, ἣτις προστιθεμένη εἰς τὰς ἐκκρεμεῖς πληρωμὰς τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1880 ἐκ δρ. 12,617,324 ἀναβιβάζει τὴν μείωσιν τοῦ ὑπολοίπου τῶν ταμείων εἰς δραχ. 14,018,982 καὶ περιορίζει τὴν μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων τῶν ταμείων κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν, περὶ ἧς ὠμίλει ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς δραχ. 5,232,436· ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐγείρη ὑπονοίαν περὶ τῆς ἀνακριθείας τῶν πληροφοριῶν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ὡς πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ταμείων.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, ὅπως εἰκονίσθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν φαίνεται ἀκρ.βῆς. Ὅθεν πρὸς ἔλεγχον τῆς ἀκριθείας τοῦ ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀποπληρωμῆν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 περισσεύματος ἐκ τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομ. ὅπερ ἀναβιβάζει περὶ τὰ 11,000,000, καὶ ὅπερ καλύπτει τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1882, θέλομεν καταφύγει εἰς τοὺς ἐν τῆ προηγουμένη διατριβῇ ὑπολογισμοὺς, τοὺς εἰς τὴν συγκεφαλαιώσιν τῆς γενικῆς ληψοδοσίας τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου π. ε. βασιζομένους.

Ἐν τῇ διατριβῇ ἐκείνῃ τὸ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1882 περίσ-

σευμα προσδιωρίσθη εις δραχ. 8,100,899, αλλά προσετέθη επί λέξει «θέλει δὲ αὐξήσῃ τὸ περίσσευμα τοῦτο, καθ' ὅσον ἤθελον μείνει ἀδιάθετοι πιστώσεις, ἢ χρησιμεύσει ἐξ αὐτῶν» εἰς τακτοποιήσιν τῶν κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1880 ληφθέντων διὰ προμηθείας ὑλικοῦ πολέμου χρημάτων καὶ καθ' ὅσον ἤθελον πραγματοποιηθῆ ἔσοδα ἀνώτερα τῶν προϋπολογισθέντων. Ἐξ ἐναντίας δὲ θέλει ἐλαττωθῆ ἂν πραγματοποιηθῶσιν ἔξοδα τῆς χρήσεως 1881, ἀνώτερα τῶν χορηγηθεισῶν μέχρι τοῦδε πιστώσεων (ἐκ δραχ. 136,802,111), ἢ τὰ ἔσοδα αὐτῆς ἀποδειχθῶσιν ὀλιγώτερα τῶν προϋπολογισθέντων.»

Κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰ πραγματοποιηθῶσιν ἔσοδα τῆς χρήσεως 1881 ὑπολογίζονται εἰς δραχ. 47,004,304, ἧτοι ἐλαττον τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ δραχ. 2,047,256, ὅπερ περιορίζει τὸ ἀνωτέρω ἐκ δραχ. 8,100,899 περίσσευμα εἰς δραχ. 6,053,643. Εἰς τοῦτο ὅμως δεόν νὰ προστεθῶσιν ὡς καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ διατριβῇ ἐρέθη καὶ ἀνωτέρω μετηνέχθη. Πρῶτον ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1881 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, ὅσαι θέλουσι χρησιμεύσει πρὸς τακτοποιήσιν τῶν κατὰ τὸ 1880 ληφθέντων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείων χρημάτων. Δεύτερον αἱ μὴ διατεθησόμεναι ποσῶς καὶ ἐπομένως ἀκυρωταὶ πιστώσεις τῆς χρήσεως 1881. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἐναντίον μάλιστα τῶν διατάξεων τοῦ λογιστικοῦ νόμου, ἐχορηγήθη ἀναπληρωτικὴ πίστωση ἐκ δραχ. 4,480,000 πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τακτοποιήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ 1880 ληφθέντων χρημάτων, ἢ προσθήκη δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὸ ἀνωτέρω περίσσευμα ἀναβιβάζει αὐτὸ εἰς δραχ. 10,533,643. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν πιστώσεων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐκ τῶν πιστώσεων τῶν ἄλλων ὑπουργείων θέλουν μείνει ἀδιάθετοι κατὰ τὴν λήξιν τῆς χρήσεως 1881, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς χρήσεις. Ἐν μάλιστα τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν παρουσιάσῃ περισσεύματα πιστώσεων σημαντικῆς

ποσότητος, τὸ ὑπὲρ τῆς χρήσεως 1882 περίσσευμα θέλει ὑπερακοντίσει τὰς προσδοκίας τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ προσδιώρισεν τὰς πιθανὰς ἐξ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1881 εἰσπράξεις, ἔπρεπε νὰ προσδιορίσῃ κατὰ προσέγγισιν καὶ τὰ πληρωτέα μέχρι λήξεως τῆς χρήσεως ἔξοδα καθὼς καὶ τὰς διατεθησομένας εἰς ἐντάλματα ἐπὶ συμψηφισμῶ πρὸς τακτοποιήσιν γενομένων ἤδη πληρωμῶν πιστώσεις, ὅπως γνωσθῆ τὸ ποσὸν τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1881 χρημάτων. Ταῦτα ὅμως ἐντελῶς ἐσιώπησε, παραλείψας καὶ τὴν σημείωσιν τῶν ἐκδοθέντων εἰς βάρος τῶν πιστώσεων τῆς χρήσεως 1881 χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

Ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ τῶν πρώτων μέτρων τοῦ ἐθεώρησε τὸν σχηματισμὸν ἰδίου τμήματος πρὸς τὸν σκοπὸν κυρίως ν' ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀμέσων φόρων, κλείοντες τὴν παρούσαν, προστίθεμεν ἄνευ ἐτέρας τινὸς παρατηρήσεως, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὕτη, θεωρεῖται ἐν Γαλλίᾳ, ἧς τὸ λογιστικὸν σύστημα ἀκολουθοῦμεν, συναφῆς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, καὶ εἰς αὐτὸ εἶνε ἀνατεθειμένη διὰ τοῦ περι διαιρέσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὀργανισμοῦ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1844, μὴ μεταβληθέντος μέχρι τοῦδε ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ φέροντος τὴν ὑπογραφήν τοῦ Laplagne, οὐτινος, ὡς ἐξόχου οἰκονομολόγου, ἐμνήσθη πολλάκις ἐν ταῖς διατριβαῖς αὐτοῦ ὁ νῦν διευθυντὴς τοῦ Γεν. Λογιστηρίου κ. Δεξιμέζης. Μεταφέρομεν δὲ τὸ κείμενον τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Γαλλικοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Comptabilité Générale des Finances
 »
 » Bureau de la perception des contributions directes et comptabilité des communes et établissements publics. Affaires générales.
 » (Surveillance et direction du service de la per-

*ception et des poursuites en matière de contribu-
»tions directes; comptabilité des communes et
»établissements de bienfaisance; suite à donner
»aux rapports des inspecteurs des finances en ce qui
»concerne ces services; application du tarif des
»remises des percepteurs, et nouvelles fixations des
»classes à chaque vacance; renseignements à four-
»nir à la direction du personnel sur la gestion des
»percepteurs receveurs municipaux et hospitaliers,
»sur les demandes d'avancement de ces compta-
»bles et sur les nouvelles circonscriptions des per-
»ceptions; règlement des indemnités à allouer aux
»gérants intérimaires.*

*»Examen des questions relatives à la responsa-
»bilité encourue par les comptables, par suite de
»vols des fonds, de débets et de non-recouvrement
»de traites de coupes de bois.»*

Τῆ 24 Μαρτίου 1882.

Σ. Γ. ΦΛΩΡΟΣ.

Η ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ.

Ἐν τῇ μηχανικῇ πᾶσα δύναμις μετρεῖται διά τινος βάρους, ὅπερ ἐν γένει διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς βαρύτητος ἐπιφέρει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν, ὁποῖαν καὶ ἡ ἀντιστοιχοῦσα αὐτῇ δύναμις. π. χ. ὅταν ἡ δύναμις τὴν ὁποῖαν πρέπει ν' ἀναπτύξωμεν ὅπως ὑψώσωμεν σῶμά τι ἢ 50 (πεντήκοντα) χιλιογράμμων, εἶναι δυνατὸν ἀντὶ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως νὰ ἐφαρμώσωμεν βᾶρος 50 χιλιογράμμων εἰς τὸ ἄκρον σχοινοῦ τινός, δι' οὗ ὑψοῦται τὸ σῶμα, διότι διὰ τε τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ δευτέρου θέλομεν ἐνεργῆσαι τὴν αὐτὴν τοῦ σώματος ὑψωσιν. Ὡς μονὰς, δι' ἧς μετρῶνται αἱ δυνάμεις χρησιμεύει τὸ χιλιογράμμον.

Ὡς μονὰς τῶν διατρεχομένων διαστημάτων ὑπὸ κινουμένου τινός σώματος διὰ τῆς ἐφαρμογῆς δυνάμεώς τινος τὸ μέτρον.

Ἡ λέξις ἐργασία ἐν τῇ μηχανικῇ σημαίνει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κινήσεως σώματός τινος, ὅπερ ἐπιφέρει ἢ ἐπὶ τοῦ σώματος τούτου ἐφαρμογὴ δυνάμεώς τινος. Ἡ δὲ φράσις μονὰς ἐργασίας τὸ μέγεθος τῆς κινήσεως σώματός τινος, τὴν ὁποῖαν τοῦτο ἐξετέλεσε διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογῆς μιᾶς μονάδος δυνάμεως, ἢτοι ἐνός χιλιογράμμου. Τὴν τοιαύτην μονάδα ἐργασίας καλοῦσιν ἐν τῇ μηχανικῇ χιλιογραμμόμετρον.

Ὅποταν ἔχωμεν νὰ συγκρίνωμεν δύο διαφόρους ἐργασίας ἢ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, παραγομένην ὅμως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σώματος διὰ τῆς ἐπὶ τούτου ἐφαρμογῆς διαφόρων δυνάμεων, τότε συγκρίνομεν τὰς ἐργασίας ταύτας, ἀποβλέποντες εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη ἐκάστη· ὥστε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν καὶ τὸν χρόνον, τοῦ ὁποίου μονὰς εἶναι τὸ δευτερον λεπτόν τῆς ὥρας.

Πρὶν ἢ τεθῆ ἐν χρήσει ὁ ἀτμός, ἡ εὐχρηστοτέρα κινουσα δύναμις μηχανὰς τινὰς ἦτο ὁ ἵππος, ὅστις δύναται, ὅταν ἐνεργῇ μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως, ν' ἀναβιάσῃ βᾶρος 75 χιλιογράμμων εἰς ὕψος ἐνός μέτρου καὶ ἐν διαστήματι ἐνός δευτέρου λεπτοῦ. Ὅποταν ἔμως ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ ἤρξατο ν' ἀντικαθιστᾷ τὰς πλείστας τῶν πρώην γνωστῶν κινουσῶν δυνάμεων, ἐδέησε καὶ νὰ μετρηθῆ, ὅπως συγκριθῆ πρὸς τὰς ἄλλας κινούσας δυνάμεις καὶ ὑποβληθῆ εἰς τὸν ὑπολογισμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ἀρχῇ ἀντικαθίστα τοὺς ἵππους, ἐγένετο καὶ ἡ σύγκρισις τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ἵππου καὶ ἐκάλεσαν κατὰ συνήθειαν ἀτμόϊππον τὴν ποσότητα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ, ἣτις ἔχει ἴσην δύναμιν πρὸς τὴν τοῦ ἵππου καὶ παράγει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ἢτοι ἀνυψοῖ 75 χιλιογράμμων βᾶρος εἰς ὕψος ἐνός μέτρου καὶ ἐν διαστήματι ἐνός δευτερολέπτου, ὕψοι τούτέστι τὸ βᾶρος τοῦτο ὅσον καὶ ὁ ἵππος, ὅποταν ἀναπτύσῃ ἅπασαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν.

Ὅποταν ἤδη λέγωμεν, ὅτι μηχανή τις ἔχει 15, 20, 30 κτλ. ἵππων δύναμιν, ἐννοούμεν ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς μηχανῆς ταύτης ἀναπτυσσομένη δύναμις σύγκειται ἐκ 15, 20, 30 κτλ. ποσῶν δυνάμεως, ὧν ἕκαστον ἰσοῦται πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ἵππου, ἢ ὅτι ἡ μηχανή αὕτη ἀναπτύσσει δύναμιν, παράγουσαν δεκαπενταπλάσια, εἰκοσαπλάσια, τριακονταπλάσια κτλ. ἀποτελέσματα ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἡ δύναμις ἑνὸς ἵππου, ἢ τέλος ὅτι ἡ μηχανή αὕτη ἀντικαθιστᾷ ἀρχαίαν τινὰ ὁμοίαν αὐτῇ, ἣτις ἐκινεῖτο διὰ 15, 20, 30 κτλ. ἵππων καὶ παρῆγεν ἀποτελέσματα τὰ αὐτά.

N. Π.

ΠΥΡΚΑΙΑΙ ΘΕΑΤΡΩΝ

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Felsch, στηριζομένης ἐπὶ 252 περιπτώσεων καταστροφῆς θεάτρων διὰ τοῦ πυρός, δὲν δύναται κατὰ μέσον ὄρον ἐν θεάτρῳ νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν 22 ἐτῶν. Ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ 252 θεάτρων, 5 ἐπυρπολήθησαν πρὶν ἐγκαινισθῶσιν, 70 διήρκεσαν πέντε ἔτη, 38 δὲν ἐφθασαν τὸ δέκατον ἔτος τῆς ὑπάρξεώς των, 45 τὸ εἰκοστόν, 27 τὸ τριακοστόν, 12 τὸ τεσσαρακοστόν, 20 τὸ πεντηκοστόν καὶ 17 τὸ ἐξηκοστόν. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν 7 διήρκεσαν ὀγδοήκοντα ἔτη, 8 ἑκατὸν ἔτη, 3 μόνον ὑπερέβησαν τὸν αἰῶνα.

Ἐπὶ τῶν θεάτρων, τὰ ὅποια ἐπυρπολήθησαν ἀλλεπαλλήλως· οὕτω 37 δις, 8 τρίς, 4 τετράκις, καὶ τὸ ἐν Βασιγκτῶν πεντάκις.

Ἴδου πῶς διανέμονται αἱ τῶν θεάτρων ἐπυρπολήσεις κατ' ἐπικρατείας καὶ περιόδους χρονικάς: 176 ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις, 68 ἐν Ἀγγλίᾳ, 63 ἐν Γαλλίᾳ, 49 ἐν Γερμανίᾳ, 45 ἐν Ἰταλίᾳ, 26 ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ, 24 ἐν Ρωσίᾳ καὶ 17 ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ. 2 κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα, 16 κατὰ τὸν 17ον, 20 κατὰ τὸν 18ον, κατὰ δὲ τὸν 19ον αἰῶνα 16 τῇ πρώτῃ δεκαετηρίδι, 14 τῇ δευτέρᾳ, 31 τῇ τρίτῃ, 33 τῇ τετάρτῃ, 44 τῇ πέμπτῃ, 74 τῇ ἕκτῃ, 98 τῇ ἑβδόμῃ, καὶ 100 τῇ ὀγδόῃ ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι τοῦ 1880.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΑΡΙΣΤΕΙΑΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

(Συνέχεια. 1^η φυλλάδιον 109 σελ. 40)

Ὁ ὑπαξιωματικὸς καὶ ὁ στρατιώτης ἀποτελοῦν τὴν θεμελιώδη βάσιν τοῦ στρατοῦ. Τί εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι διευθύνουν, ἄνευ τῶν ἐν τῇ νεωτέρᾳ τακτικῇ μικρῶν τοῦ οὐλαμοῦ στρατηγῶν καὶ ἄνευ ἐκείνων, οἵτινες μὲ τὴν λόγῃν προτεταμένην γνωρίζουν νὰ ἀποθνήσκωσι; Καὶ ὅμως δι' ἀμφοτέρους ἡ πολιτεία δὲν εἶχε εἰμὴ ἀδικρορίας βλέμμα. Ἐὰν ὑπεστήριζεν ἐν τῇ Βουλῇ τὰ δικαιοῦματά των, τὸ ἔπραξεν ἐν τελείᾳ ἐπιγνώσει τοῦ ὑπερτάτου κατ' αὐτὰ ἐθνικοῦ σκοποῦ. Ἐπὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν, εἶπον, δὲν βλέπω καμμίαν πρόνοιαν· οἱ ὑπαξιωματικοὶ εἶναι ὑπὸ τὸ ἀνυπατάκτον τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ὅμως αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸ φυτώριον τοῦ στρατοῦ καὶ τὴν βάσιν τῶν στρατιωτικῶν τοῦ τόπου ἐξελίξεων. Ποῦ εἶναι ἡ ἐκπαίδευσίς των; ποῦ ἡ ἀποκατάστασις των; Εἶναι ἐντελῶς ἐγκαταλειμμένοι. Περισσότερον δὲ εἶναι ἐγκαταλειμμένος ὁ στρατιώτης. Ἀκούσατε, κύριοι, θέλω σὰς ὁμιλήσει ὅχι μὲ τὴν σπάθην ἀλλὰ μὲ τὸν στόμαχον τοῦ κυριολεκτικῶς πεινῶντος στρατιώτου. Εἰς 50 λεπτὰ ἀναβιβάζεται ὁ μισθὸς αὐτοῦ, ἐξ ὧν 34 δίδονται διὰ τὸ σιτηρέσιόν του, καὶ εἶναι ὀρισμένον τοῦτο πρὸ 30 καὶ 40 ἐτῶν. Πρὸ 30 ὅμως ἐτῶν καὶ τὸ κρέμα ἐτιμᾶτο 50 λεπτὰ καὶ τὸ ρίζι ἐπίσης, καὶ ἐν γένει τὰ τροφίμα ἦσαν εἰς ἐλαχίστας τιμὰς. Ἐν τούτοις ἡ αὐτὴ χορηγία τῶν 34 λεπτῶν εἶναι καὶ σήμερον, ὅτε ἐτριπλασιάσθησαν αἱ τιμαὶ τῆς ἀγορᾶς. Πῶς λοιπὸν τρέφεται ὁ στρατιώτης, ὁ φύλαξ τῆς περιουσίας μας, τῆς τιμῆς τῆς πατρίδος; Διὰ ἡμερησίαις τροφῆς 34 λεπτῶν ὅποιον σῶμα κατασκευάζετε; ὅποιαν ὑλικὴν δύναμιν δημιουργεῖτε; Καὶ ἐν τούτοις ἐδῶ μεριμνῶμεν περὶ τῶν μεγάλων, περὶ δὲ τοῦ στρατιώτου οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις. Πάντοτε λέγεται, ὅτι μεριμνῶσι περὶ τοῦ στρατοῦ καὶ πάντοτε εἶναι ψεῦδος!...» Ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἠνάγκασε τὸν ὑπουργόν των στρατιωτικῶν νὰ ὁμολογήσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν σωστικὴν ἐννοίαν αὐτῆς· εἶπεν: «Ὁ κ. Οἰκονόμος ὁμιλήσει περὶ ζητήματος πράγματι σπουδαίου, περὶ τῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου καὶ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, καὶ ἂν ποτὲ ἀποφασισθῇ τι ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ζητήματος, ἐγώ, σήμερον διατελῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν, ὀφείλω νὰ κλίνω γόνυ ἐνώπιόν του, διότι εἰς αὐτὸν ἀνήκει ἐπισήμως ἡ ἐκφρασις τῆς ἰδέας αὐτῆς.»

Ἦθελεν ἐρωτήσῃ τις ποῦ εἶναι τὸ νομοσχέδιον μεταρρυθ-
ΕΤΟΣ 10 — ΦΥΛ. 110 — ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1882.

μίσσεως τόσον κρίσιμου; Τὸ ὑπέβαλον σὺν εὐρείᾳ μερίμνῃ φορολογικῆς δικαιοσύνης καὶ στρατιωτικῆς προαγωγῆς, ἐρρίφθη εἰς τὰ φηκριαστικὰ ἀργεῖα, καὶ εἶναι τὸ ἐξῆς: «**Ἀρθρ. 1.** Κατὰ πᾶσαν ἡμέραν χορηγεῖ τὸ Κράτος πρὸς ἕκαστον στρατιώτην καὶ ὑπαξιωματικὸν 300 δράχμια ἄρτου καὶ 100 δράχμια κρέατος, τῆς λοιπῆς τοῦ στρατιωτικοῦ σιτηρεσίου δαπάνης ἐπιδαρνούσης τὸν εἰς χρήματα μισθὸν αὐτῶν. Ὁ τοιοῦτος μισθὸς διὰ μὲν τοὺς στρατιώτας διατηρεῖται ὡς ἔχει νῦν, διὰ δὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς ἀναβιβάζεται ἡμερησίως κατὰ 50 λεπτὰ μετὰ πενταετῆ αὐτῶν ὡς τοιούτων ὑπηρεσίαν καὶ κατὰ 50 λεπτὰ μετὰ δεκαετῆ. **Ἀρθρ. 2.** Ἐφ' ὅσον χρόνον ἐξ ἀπογραφῆς ἢ ἐπιστρατείας ἐν εἰρήνῃ ἢ ἐν πολέμῳ μένουσιν ὑπὸ τὰ ὄπλα οἱ ἄνδρες τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἐφεδρείας, ἀπκλάττονται τῶν φόρων, δι' οὓς χρεοῦνται ἐν τοῖς φορολογικοῖς βιβλίοις τοῦ Κράτους, γιγνομένης ἀνκλόγου ἐκπτώσεως. **Ἀρθρ. 3.** Ἴσων ὄντων τῶν λοιπῶν προσόντων, ἡ εὐδόκιμος καὶ πλήρης στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἀποτελεῖ ἀπὸ τοῦδε λόγον προτιμῆσεως, τῶν ἀπομακρυνομένων τῆς ἐνεργείας ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ, εἰς τὰς δημοσίας, καὶ δημοτικὰς θέσεις. **Ἀρθρ. 4.** Οἱ ἀνθυπασισταὶ θεωροῦνται ὡς ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπάγονται εἰς τοὺς περὶ ἀξιωματικῶν νόμους. **Ἀρθρ. 5.** Ἐντὺς τῆς ἐπομένης βουλευτικῆς συνόδου θέλει ληρῆθαι πρόνοια περὶ καταστάσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἐξασφαλίζουσα τὸν βεθμὸν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν προαγωγὴν αὐτῶν, ἀναβιβάζουσα τὴν ἐν τῷ στρατῷ θέσιν των καὶ κωνομίζουσα τὴν ἀποκατάστασίν των διὰ μείζονος κλίμακας συντάξεων καὶ ἄλλων κατὰ σκοπὴν στοιχείων.»

Ἡ ἰδέα νὰ προσκληθῶσι ξένοι ἀξιωματικοὶ ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξε τόσον ἐρηκροδότητος, ἐξυμῶθη ἀπὸ τόσον ποικίλων πηγῶν, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρελθῆ ἄνευ τοῦ προσήκοντος χαρακτηρισμοῦ τῆς. «Δὲν ἐννοῶ, εἶπον εἰς τὴν Βουλὴν, πῶς ἐπανεληφθῆ μίξις ἰδέων, ἢ ὁποῖα εἶναι ὄνειδος τῆς Ἑλλάδος. Ξένοι στρατιωτικοὶ νὰ ἔλθουν νὰ χειρουργήσωσι τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, ὅταν ἔχωμεν τοιούτους ἀνδρας, οἱ ὅποιοι εἰς πάντα στρατὸν ἠθέλον φέρει τιμὴν! Καὶ ὅταν βλέπω τὸν γηραιὸν αὐτὸν στρατηγόν, ὅταν βλέπω ἐκεῖνον τὸν νέον ἐκεῖ ἐπάνω τὸν λαμπρὸν ἀξιωματικὸν καὶ τόσους ἄλλους συναδέλφους του, ὅταν βλέπω εἰς τὸ θεωρεῖν τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ τόσας λελογισμένας ἰκανότητας, δὲν καταδέχομαι νὰ περιμένω τὴν σωτηρίαν τῆς στρατιωτικῆς τιμῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ξένους». Ἡδυνάτω ἐν τούτοις νὰ θέσῃ τις ὑπὸ ἐξομολόγησιν τοὺς διευθυντὰς τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας. Πότε ἐστειλῆν εἰς τοὺς πολέμους τῆς τελευταίας περιόδου δεκάδας ἀξιωματικῶν εἰς ἀνάπτυξιν καὶ προδιδασκίαν τῆς ἐφηρμοσμένης τῶν ὄπλων ἐπιστήμης; Περιφθικῶς μεγάλῃ στρατιωτικῇ γυ-

μνάσις ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῶν μεγάλων στρατιωτικῶν ἐθνῶν, μόνον δὲ τὸ Ἑλληνικὸν κράτος δὲν ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐξ αὐτῶν διδασκαλίας. Κατὰ δεκάδας καὶ ἀπὸ συστήματος σταθεροῦ ἔπραπε νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης διδασκαλεῖα οἱ εὐδοκιμοῦντες μαθηταὶ τῆς Στρατιωτικῆς τῶν Εὐελπίδων Σχολῆς μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐν αὐτῇ σπουδῶν των. Ἄλλ' εἰπέτε τοιαῦτα εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες εἶναι καταδεδεικκαμένοι νὰ ἀποθάνωσιν ἐν τῇ σχολαστικότητι καὶ ἐν τῇ ἀθλιότητι τῆς μεμολυσμένης ἀτμοσφαιρας, ἣτις περικαλύπτει τὰ γανιμώτερα στοιχεῖα τῆς τοῦ τόπου ὡς κράτους προαγωγῆς!

Ἐὰν ὑπῆρχε μέτρον δυνάμενον νὰ στηρίξῃ τὰς ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἐθνικὰς ἰδέας περὶ στρατοῦ εἰς τὰ κείρια σήμερις τῆς ἐνεργείας τούτου, ἦτο ὁ ὀργανισμὸς τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου, τὸ ὁποῖον ἐπρότεινα κατὰ τὴν Φεβρουάριον 1881. Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτο τελείως δεδωκαμικασμένον, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Πρωσία ἦτο μικρὰ ἡγεμονεῖα, μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐπέβλεπε τὸν νόμον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔχουσα πάντοτε εἰς τὸ πλεῦρόν τὸν πολεμικὸν θησαυρὸν αὐτῆς. Τὸ νομοσχέδιόν μου ἐκκλύφθη διὰ τρόπον, ὅστις δὲν ἐξήγει μόνον πρὸς ποῖον μέρος τοῦ ὀρίζοντος ἀπέβλεπον οἱ δικχειρισταὶ τῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ ποῖον ἄρθρον αὐτοῦ τοὺς ἐπόνει περισσώτερον. Τὸ ἀντιγράφω ὧδε ὀλόκληρον ὡς χρήσιμον ἴσως ὑπό τινας ἐπόψεις ὑπόμνημα: «**Ἀρθρ. 1.** Σχηματίζεται Στρατιωτικὸν Ταμεῖον διὰ τοὺς ἐκτάκτους τοῦ ἔθνους σκοπούς. **Ἀρθρ. 2.** Πόροι τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου εἶναι 1) τὰ μέχρι τοῦδε παρὰ τῷ Βασιλεῖ κατατεθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων χρηματικὰ ποσὰ, 2) τὰ ἐξ ἐκάστης χρήσεως ἀπὸ τοῦ 1877 καὶ ἐφεξῆς καθυστεροῦντα καὶ καθυστερηθησόμενα ἔσοδα, 3) ἡ ἀξία τῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν κατακτηθεισῶν ἐθνικῶν γαιῶν, 4) ἡ ἀξία τῶν ἐν ταῖς εἰς μέλλον ἀποκτηθησομέναις χώραις ἐθνικῶν γαιῶν, 5) αὐτοπροαίρετοι εἰσφοραὶ καὶ 6) κατὰ πᾶν ἔτος εἰδικῶς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὀριζόμενον ποσόν. **Ἀρθρ. 3.** Ἡ Διοίκησις τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν ὑπουργῶν, τοῦ τελευταίου ἐκαστοτε προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦ προέδρου τῆς Ἱερῆς Συνόδου, τοῦ προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τεισάρων ἐν ἐνεργείᾳ ἢ διαθεσιμότητι ἀνωτάτων κατὰ βαθμὸν (προτιμωμένης τῆς ἀρχιότητος) στρατιωτικῶν τοῦ πεζικοῦ, τοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ μηχανικοῦ ἐκ τῶν παρόντων ἐν Ἀθήναις,

Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὁ πρωθυπουργὸς καὶ γραμματεὺς ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης. Ἄρθρ. 4. Ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου τὸ Βασιλικὸν Ταμεῖον θέλει παρκαθώσῃ εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Ταμεῖον τὰ ἐν τῷ ἔδῳ. 1 τοῦ ἄρθρ. 2 χρηματικὰ ποσά, δίδον ἀκριβῆ ἀπὸ τοῦ 1864 λόγον. Ἄρθρ. 5. Ἐὰν ἡ εἰσπραξίς τῶν καθυστερούντων τοῦ ἔδῳ. 2 τοῦ ἄρθρ. 2 δὲν ἐπιτευχθῆ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἐκάστης χρήσεως ἔτους διὰ τῶν συνήθων κατ' αὐτὴν ὑπαλλήλων, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ ἀναθέσῃ αὐτὴν εἰς στρατιωτικούς, συνεννοούμενον μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτῶν Ὑπουργείου. Ἄρθρ. 6. Πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐν ἔδῳ. 3 τοῦ ἄρθρ. 2 γκιῶν ἐπιτρέπεται ἡ προσφορὰ ἀμοιβῆς ὡς τοῖς 0/10 εἰς τοὺς ἀποτελεσματικῶς ὑποδείζοντες αὐτάς. Ἄρθρ. 7. Αἱ ἐθνικαὶ γὰκι τῶν ἐδ. 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 2 ἐκποιῶνται ἐπιμελείῃ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1863 ἰζ' καὶ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1867 ΡΕΘ' νόμων. Ἄρθρ. 8. Τὰ κεφάλαια τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου φυλάττονται εἰς νόμισμα χρυσοῦ ἐντὸς σιδηροῦ κιβωτίου τεσσάρων κλειδῶν, ἐξ ὧν τὴν μίαν κρατεῖ ὁ πρωθυπουργός, τὰς δὲ λοιπὰς οἱ πρόεδροι τῆς Βουλῆς, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἄρθρ. 9. Κατὰ πᾶσαν βουλευτικὴν σύνοδον τὸ Στρατιωτικὸν Ταμεῖον ἀνακοινώνει πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν κατάστασιν αὐτοῦ. Ἄρθρ. 10. Μετὰ παρέλευσιν πενταετίας δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι προτάσεις εἰς τὴν Βουλὴν, ὅπως ἐπεκτεθῆ ἡ ἐνέργεια τῆς ἐν τῷ Στρατιωτικῷ Ταμείῳ συγκεντρωμένης μεταλλικῆς δυνάμεως, εἰς τρόπον μὴ θίγοντα τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς. Ἄρθρ. 11. Διὰ τὴν ὑπερσίαν τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου λαμβάνεται τὸ ἀναγκαῖον βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπουργείων, τὰ δὲ ἔξοδα ὑλικοῦ ἐκ τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κεφαλαίου τῶν γενικῶν μέτρων ἀσφαλείας. Ἄρθρ. 12. Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1881 θέλει κτισθῆ διὰ συνεισφορᾶς ὄλων τῶν δήμων τῆς ἐπικρατείας, ἐν μέσῳ πλατείας τῶν Ἀθηνῶν, θησαυροφυλάκιον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ κατάθεσιν τῶν χρημάτων τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου.

Ὁ ἀριθμὸς τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἀνάγεται εἰς τὰ μεγαλύτερα θέματα τῆς κατὰ κράτος, τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ κράτους. Ἐὰν ζητήσῃτε πλείονας ἀνδρας τῶν

ὅσον ἡ ἀνκλογία τοῦ πληθυσμοῦ δύνανται νὰ χορηγήσῃ, τὸν ἐξενταλέτε εἰς τὴν πηγὴν αὐτοῦ. Ἐὰν ζητήσῃτε πολὺ ὀλιγωτέρους τῶν ἀπογραφικῶν τοῦ ἔθνους ἀριθμῶν ἀνδρας, κατασκευάζετε δύνανται ἀνίκων νὰ φέρῃ τὸ ὄλον τῆς ἐθνικῆς εὐθύνης βάρος. Ἐὰν δὲν συμβουλευθῆτε καὶ τὸ ἐθνικὸν βελάντιον, ποιεῖτε τοὺς λογαριασμούς σας ἄνευ τοῦ ξενοδόχου. Ἐπομένως ἡ ἀρμονία μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων ὄρων ἀποτελεῖ τὸ κεφάλαιον τῆς πρακτικῆς ἐπιστήμης τοῦ πολιτικοῦ. Ὅταν κατὰ τὸν Φεβρουάριον 1880 ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Βουλῇ τὴν ἱκανότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους νὰ ἔχῃ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τῶν ὅπλων 20 χιλ. ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 15 χιλ. εἰς ἐκγύμνασιν καὶ ὀδοποιίαν καὶ 5 χιλ. εἰς χωροφυλακίαν, ἡ ὑπὸ τὴν ἀναπεπταμένην σημαίαν τῆς τραπεζικῆς πολιτικῆς κυοφορουμένη τότε κυβέρνησις ἐπετέθη ἐνκντίον μου, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀποκρούσασα τὰ ἀναγκαῖα ἐκκατομύρια, ἅπερ ἐν τούτοις προήρχοντο ἀπὸ οἰκονομικῶν συνδυασμῶν, οἵτινες καὶ τὴν στρατιωτικὴν σύνταξιν τοῦ τόπου εἰς τὸ ἀληθὲς περιῆγον καὶ τὸν ἔγγειον φόρον τῆς σπειρομένης γῆς κατέλυον καὶ τὴν φορολογικὴν δικαιοσύνην εἰς τὰ κείρια ὑπερέτουν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀρνούμενη τοὺς ἀνδρας χάριν τοῦ περιελκῆτου σχεδίου τῆς νὰ γυμνάξῃ στρατιωτικῶς ὅσον ἐνδέχεται μικροτέρους πράγματι ἀριθμούς. Εἰς μάτην ἀνέπτυσσα τότε ἐν τῇ Βουλῇ τὸ μεγαλοπρεπὲς φαινόμενον, ὅτι «μία μερὶς τοῦ Λαοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν θὰ κατασκευάζε δρόμους εἰς προαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν προϊόντων καὶ εἰς εἰσπληρωγὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἀπενταχῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἔσπευδεν εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης δυνάμεως, ἥτις ὑπερκατίζει τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος». Τὸ φαινομενικὸν πνεῦμα ἔμεινεν ἀκαμπτον, καὶ θὰ αἰσθάνωμαι πάντοτε, ὅτι εἶχον δίκαιον, ὅταν κατὰ πρόσωπον ὄλης τῆς κρατῆσεως εἶπον: «ἡ ἀλήθεια εἶναι τοῦ Λαοῦ, τὸν ὅποιον νομίζομεν ὅτι ὄλοι γνωρίζομεν, ἀλλ' ὁ ὅποιος δὲν μᾶς γνωρίζει ὄλους.»

18. Τοὺς οἰκονομικοὺς συνδυασμούς ὑπέβαλον κατὰ τὴν 26 Φεβρουαρίου 1880. «Πρακτηρήσατε, κύριοι, εἶπον πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους, τὸ ἄδικον, τὸ ἄνισον τῆς φορολογίας, ἡ ὁποία πιέζει τὰς ἀπορωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας. Ὁ φόρος ἐν τῇ πρακτικῇ εἶναι μάστιξ, ἡ ὁποία συντρίβει τὰ

ὅστ' ἂν τοῦ πέντητος καὶ μόλις φαίνεται πλεονέκτημα εἰς τὴν εὐτυχεῖαν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ εὐγενούς. Ἡ εἰσκαγωγή φόρου ἐπὶ τῆς ἀπολαυστικῆς πολυτελείας εἶναι ἡ ἰδέα, ἡ ὁποία θὰ εἰσχωρήσῃ ἐξ ἄπαντος εἰς τὸν μηχανισμόν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας. Ὅταν φορολογηθῇ τὸν ὑποδηματοποιὸν ἐκ τοῦ ὑστερήματος τῆς οἰκογενείας του, ὅταν μόλις ἐκ τοῦ ἀπομένοντος μετὰ τὴν ἀφίρσιν τοῦ φόρου του δύναται νὰ ζήσῃ ὁ γεωργός, προσέξτε εἰς τὰς τάξεις ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι γελῶσι μετὰ τὴν ἀπλότητά σας. Ἐν Γαλλίᾳ ὑπελογίσθη εἰς 40 σχεδὸν ἑκατομμύρια ἢ φορολογίαν ἐπὶ τῆς ἀπολαυστικῆς πολυτελείας, ἐν ἑκατομμύριον περίπου φράγκων ἐπὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων. Ἀναλόγως ἐν Ἑλλάδι τὸ 1 1]2 ἑκατομμύριον ἀνθρώπων αὐτῆς ἠδύνατο νὰ φορολογηθῇ ἐπὶ τῆς ἀπολαυστικῆς πολυτελείας μετὰ 1 1]2 ἑκατομμύριον δραχμῶν, ἔστω, ἕνεκα τῆς δικαιοσύνης τῆς κοινωνικῆς εὐπορίας, δι' ἡμίσεως ἑκατομμυρίου. Δύναμις νὰ φέρω περὶ δέκα τινὰ τὰ πολύτιμα εἶδη σχεδὸν δὲν φορολογουῦνται διόλου· ἀλλ' ἐὰν εἰσῆγετο παρ' ἡμῶν τὸ δικαίωμα τῆς σημερινῆς εἰς τὰ χρυσοπώλητα, ἤθελεν ἀποτελεσθῆναι φορολογικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεβάρυνε τὰς εὐπόρους τάξεις. Ἡ εἰσκαγωγή τῶν ἐπίπλων εἶναι ἀντικείμενον φορολογικῆς λογικῆς, ἡ ὁποία ἤθελεν ἐπιβαρύνει τὰς εὐπόρους τάξεις. Τὰ κατὰ τὴν ἰδίαν τῶν γυναικείων ἐνδυμάτων πρέπει νὰ φορολογηθῶσι βεβαίως. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἄμικτοι δὲν πρέπει νὰ φορολογηθῶνται ὡς αἱ κοιναί, ἀλλ' εἰς τὸ τετραπλάσιον. Ἡ φορολογία τῶν κυρίων διὰ τοὺς ἄρρενας ὑπέρτερος εἶναι εἰσηγμένη εἰς τὰ φιλελευθερώτερα τῶν ἐθνῶν· ἐν Ἀγγλίᾳ 50 δραχμὴ δι' ἑκάστον ὑπέρτερον. Εἰς τὴν Ἰταλίαν θέλετε εὐρεῖν τὸν φόρον τῶν κλειδοκρυμμάτων. Ἐκ τοιούτων τινῶν καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα περὶ κλειπῶν, δύναμις νὰ κατὰ τὴν ἰδίαν μίαν γενικὴν κατηγορίαν φορολογίᾳ τῆς ἀπολαυστικῆς πολυτελείας.

Ἐπὶ τὴν αὐτὴν πάντοτε βλάσιν τῆς μείζονος φορολογίας τῆς εὐπορίας, πρέπει νὰ φορολογηθῶμεν τὰ μεγαλειότερα σχετικῶς εἰσοδήματα. Ὁ ἔχων εἰσοδήματι ἀνώτερον τῶν 10 χιλ. δραχμῶν πρέπει νὰ πληρύνῃ τέλος περισσότερον μέχρι 7 π. χ. τοῖς 0]0. Αὐτὸς ὁ φόρος ἤθελε φέρει τὴν ἰσορροπίαν ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν ἀπόρων τάξεων πρὸς τὰς εὐπορωτέρας, ἤθελε δὲ ἀνακουφισθῆναι ἀνάλογον καὶ δίκαιον μέρος τῆς βρεθείας φορολογίας

γίας τοῦ ἐργατικοῦ λαοῦ. Ἐν Γαλλίᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει σκέψις νὰ εἰσχωρῆ ἐν μεγάλῳ ἡ ἰδέα αὕτη, ἥτις πρὸς κειροῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀλλοῦ λειτουργεῖ, ὑπελογίσθησαν 4 ἑκατομμύρια φόρος κατ' ἑκάστον ἑκατομμύριον ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦ ἐνικουσίου εἰσοδήματος αὐτῶν. Κατ' ἀναλογίαν λοιπὸν τὸ 1 1]2 ἑκατομμύριον τῶν Ἑλλήνων ἠδύνατο νὰ δώσῃ ὁ ἑκατομμύριον δραχμῶν, ἀλλ' ἔστω διὰ τὴν δικαιοσύνην τῶν περιστάσεων καὶ ἐν ἑκατομμύριον.

Ἐργαζομαι οὕτως εἰς τρίτον σχέδιον. Ἡδύνασθε, κύριοι, νὰ ἐπιβλέψετε φόρον σπουδαιότερον ἐπὶ τῶν Τραπεζῶν. Ἐν πρώτοις δύναμις νὰ ἐπιβαρύνωμεν διὰ τοῦ φόρου, ἐκτὸς τῶν δύο Τραπεζῶν τῶν ἐκδοδουσῶν τραπεζικὰ χρηματικά, τὰς ἰδιωτικὰς Τραπεζὰς ὡς καὶ τὴν λοιπὴν χρηματιστικὴν εἰς μείζονα κλίμακα φορολογίᾳ, διότι εὐλόγον ἀρετὴ νὰ ζητηθῆσθε ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κέντροις τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἐννοήσῃτε τὴν χρηματικὴν σπουδαιότητα τῶν τραπεζικῶν ἐν γενεῇ ἔργων. Πρέπει δὲ αὐτὰ τὰ μεγάλῃς οἰκονομικῆς σημασίας ἔργα νὰ ὑποστώσιν ἀνάλογον φόρον πρὸς ἐκεῖνα τὰ μικρὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνονται τόσον πολὺ παρὰ τῶν πενομένων ἐργατικῶν λαῶν. Ἀκούσατε πῶς φορολογουῦνται αἱ Τραπεζαί ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιταίαις τῆς Ἀμερικῆς: α) φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, β) χρηρτόσημον βεβαίως, γ) 10 τοῖς 0]0 ἐπὶ τῶν τραπεζογρηματίων, δ) ἄλλοι φόροι ἐπὶ τῆς τραπεζικῆς βιομηχανίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1877 ἐφορολογήθησαν αἱ Τραπεζαί αὐταὶ δι' 120 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἀπέναντι τῶν ἐκ 18 ἑκατομμυρίων ἑκατομμυρίων δραχμῶν τραπεζογρηματίων, τὰ ὁποῖα εἶχον θέσει εἰς κυκλοφορίαν. Καλὸν εἶναι νὰ προσεγγίσωμεν τὰ ἐκεῖ πρὸς τὰ ἐδῶ. Πόσα τραπεζογρηματικά κυκλοφοροῦν ἐν Ἑλλάδι ἐκ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς Ἰονικῆς; Εἶναι 62 ἑκατομμυρίων δραχμῶν· ἀλλ' ἔστω 50 διὰ τὸ στρογγύλον τῶν ὑπελογισμῶν. Ἐὰν εἰς ἐκάστην ἑκατοστὴν ἑκατομμυρίων ἐν Ἀμερικῇ ἀναλογῆν φόρος 6 ἑκατομμυρίων, ἐπὶ ἡμισείας ἑκατοστῆς ἑκατομμυρίων ἐν Ἑλλάδι δὲν νομίζετε, κύριοι, δίκαιον νὰ ὑπάρξῃ μίαν φορολογίαν 3, 2 ἢ ἡμίσεως τοῦλάχιστον ἑκατομμυρίου; Καὶ θέλετε ἰδεῖν, ὅτι θὰ φθάσω εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον δι' ἐνὸς ἄλλου συλλογισμοῦ, ὅχι πλέον ἐκ τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ Βελγίου. Τί δικαίωμα νομίζετε λαμβάνει ἡ Κυβέρνησις ἐκτῆς

Βελγικῆς Τραπεζῆς; Ακμῶναι τὸ 1]6 τοῦ καθαρῶ εἰσοδή-
ματος. Ὡστε ἐὰν ἐπισκεφθῶμεν τὴν ἡμετέραν Ἐθνικὴν Τρά-
πεζαν, 4 1]2 ἑκατομμύρια καθαρὸν εἰσόδημα εἶχεν αὕτη τὸ
πρῶτον ἔτος· τὸ ἕκτον εἶναι δραχμῆ 750,000! Ἐὰν προ-
σθέσῃτε καὶ τὸ καθαρὸν κέρδος τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς, ἡμπο-
ρεῖτε νὰ κατασκευάσῃτε ἐν σεβάσμιον ἑκατομμύριον δραχμῶν
κατὰ τὸν τρόπον τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἂν σὲς πτοῦν τὰ δημο-
κρατικὰ ἔθνη, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ συνταγματικοῦ Βελγίου.

«Τέταρτον, νομίζω ὅτι πρέπει ὁ φόρος ἐπὶ τῶν κληρονο-
μιῶν νὰ εἶναι ἀρεσκύτως ἐκεῖ, ὅπου ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ πνεῦμα
τῆς ἰσότητος διδάσκει. Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν ἠδύνατο
νὰ ὑψωθῆ καὶ ὁ ὀργανισμὸς τῆς εἰσπράξεώς του νὰ γείνη ἀλή-
θειαι. Ἐὰν μεθοδικῶς ἐκκλησιεργεῖτο, ἀριεμένης μικρᾶς τινος
ποσότητος διὰ τὰς κληρονομίας τῶν πτωχῶν καὶ ἐπιθρονομένης
μᾶλλον τῆς κληρονομίας τῶν πλουσίων, ἠθέλετε εὐρεῖ καὶ ἐκεῖ
ἡμῖς νέον ἑκατομμύριον. Ἄλλ' ἐγὼ ἤθελον προχωρήσει καὶ εἰς
νεωτερισμὸν σχετικόν, ἤθελον φορολογῆσαι καὶ τὰς προίτας.
Διότι εὐριστάμεθα, κύριοι, εἰς στάδιον κοινωνικῆς ζωῆς, κατὰ τὸ
ὅποσον ὑπάρχει ἐν εἶδος ἰδικίτερον προικοδομηχανίας. Αὕτη ἡ
προικοδομηχανία πρέπει νὰ φορολογηθῆ διὰ τοῦ πνεύματος
τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης. Φορολογεῖται δὲ κατὰ τὴν
μᾶλλον εὐτυχιστέραν ἐποχὴν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, καὶ θὰ ἦτο
ὁ εὐχρηστότερος φόρος αὐτός. Ἄλλ' πάντοτε μὴ λησμονήσατε
τὴν βίαν μου· μακρὰν ἀπὸ τὰς μικρᾶς περιουσίας, ἐν κλίμακί
τινι ἀναλόγῳ.

«Πέμπτον, φόρος ἐπὶ τῶν οικοδομῶν οὐχὶ ὡς μέχρι τοῦδε,
ἀλλ' ἀριεμένης τῆς μικρᾶς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἀφορολογήτου, καὶ
φορολογουμένης τῆς μεγάλης μὲ 8 καὶ περισσότερα τῆς 0|0.
Καὶ ἤθελον θέσει εἰς τὴν φορολογίαν τούτην ἐν γνώρισμα, πάν-
τοτε διὰ τὸν μικρὸν λαόν, τὴν χρῆσιν ἀντικειμένων τινων ἐξω-
τερικῶν, μακρυούρων τὴν ὄλθον, τὴν ὕλικὴν εὐμερίαν, τὰ μάρ-
μαρα, τὰ στολισμακτα τὰ ἰδικίτερα, τὰ ὅποια γίνονται διὰ νὰ
ἐκπλήττουν. Ἐκεῖ φορολογήσατε ἀρειδῶς. Ὅταν ὁ λαὸς τῆς
Ἑλλάδος κατῴκει καλύβης, ἦτο μέγας. Στρέψατε 2000 ἔτη
πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐρωτήσατε ποῦ εἶναι αἱ οἰκίαι τῶν Μακρο-
θωνομάχων; Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐποίουν μεγάλα ἔργα, τὰρα δὲ βλέ-
σατε οἰκίας ἐπιδεικνυόντων μεγάλας καὶ ὑπεροπτικᾶς.»

19. Ἡ γεωργία, ἡ μεγάλη αὕτη τροφὸς τῶν ἐθνῶν, ἡ
ἐνασχολοῦσα ἐν Ἑλλάδι τὸ ἡμῖς περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς,
ἐπιέζετο ἐντὸς τοῦ σιδηροῦ χιτῶνος, δι' οὗ ἀπ' αἰῶνων τὴν
περιέβαλλεν ἡ δεκάτη. ἀπὸ περάτων μέχρι περάτων τῆς χώ-
ρας, ἔλεγον κατὰ τὴν 1 Ἀπριλίου 1880 πρὸς τὴν Βουλὴν, ἡ
κατάργησις τῆς δεκάτης ἀποτελεῖ ἕνα τῶν κυριωτέρων πόθων
τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος. Ἄν πρόκηται νὰ δικαιολογήσῃ
τις τὴν δεκάτην ἐν τῇ αἰθούσῃ τούτῃ, νομίζω ὅτι περὶ γνω-
ρίζει καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἐθνικὴν συνείδη-
σιν, διότι ἀμφοτέρω ἔχουν καταδικασμένην τὴν δεκάτην.
Ἡ δεκάτη ἀνήκει εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν ὁ
Ἀριστοτέλης ὠνόμαξε πρὸ 2 χιλ. ἐτῶν σκτραπικὴν. Κατ' αὐ-
τὴν δὲν ἐξετάζεται ἡ δύναμις τοῦ φορολογουμένου, ἀλλ' ἡ ἀ-
νάγκη τοῦ φορολόγου. Ἡ ὀπισθοδρομήσις, κύριοι, τῆς Ἑλλη-
νικῆς γεωργίας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν δεκάτην,
διότι ἔχει αὕτη τοῦτο τὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι φορολογεῖ
τὴν ἀκαθάριστον πρόσοδον καὶ ἐπομένως φορολογεῖ τὰς δαπά-
νας, αἱ ὅποια παράγουσι τὰ προϊόντα. Ὡστε ὅταν περισσοτέρως
δαπάνης καταβάλλετε, τόσον περισσότερον φόρον θέλετε πλη-
ρώσει. Ὁ περὶ γωγὸς λοιπὸν δὲν ἔχει τὸ συμφέρον νὰ ἐπιτείνῃ
τὴν καλλιέργειάν του, διότι θὰ ἦτο τὸ ἴδιον ὡς νὰ εἰσῆγε τὴν
χειρὰ τοῦ φορολόγου ἐκ προσιμίων εἰς τὸ βελάντιον αὐτοῦ.
Διὰ τοῦτο ἡ γεωργία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δεκάτης περιορί-
ζεται εἰς τὴν πρώτην, τρόπον τινά, ἐπιράνειαν, σκαλίζει τὴν
γῆν, ἀλλὰ δὲν ἀναδιφᾷ, δὲν τὴν ἀνακινεῖ ὅπως φέρη ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας τὴν γονιμότητά, τὴν ὅποιαν ἡ ἐπιμονή, ἡ ἐπιστη-
μονικὴ καὶ πολυδάπανος καλλιέργεια, δύναται ἐκ τῶν σπλάγ-
χων αὐτῆς νὰ χορηγήσῃ. Εἰς τὸ σύστημα τοῦτο ὀφείλομεν τὸ
ἀποτέλεσμα, ὅτι πρὸς συντήρησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἡμῶν ἀπαι-
τεῖται τὸ ἡμῖς περίπου τῶν δημοπρατικῶν καρπῶν νὰ προμη-
θευθῆ ἔξωθεν ἡ Ἑλλάς. Ὡστε ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς δὲν εἶ-
ναι αὐτοτελής καὶ ἀποβάλλει ἐν ἑκ τῶν κυριωτέρων στοιχείων,
τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν βίαν τῆς ἀμυντικῆς τῶν ἐθνῶν οἰκο-
νομίας. Τὸ σύστημα τῆς δεκάτης ἀφαιρεῖ τὸ μέρος τοῦ καλ-
λιεργητοῦ καὶ θερίζει ἐκ τῆς ρίζης τὰ φυτὰ του. Σήμερον ἡ
δεκάτη πρέπει νὰ συντριβῆ· εἶναι ὡς τὸ ἄγριον ἐκεῖνο θηρίον,

τὸ ὅποσον οἱ κυνηγοὶ περιέζωσαν εἰς μίαν γωνίαν· εἶναι ἐκεῖ κάτω, στενοχωρημένον καὶ ἀγωνιῶν· φρονεῦστέ το».

Ἡ κατάρχησις τῆς δεκάτης εἶναι ἤδη τετελεσμένον γεγονός. Ἐ'Οφείλεται, ἔλεγον κατὰ τὴν 15 Ἰαπριλίου πρὸς τὴν Βουλὴν, εἰς ρεῦμά τι περιστάσεων, τὸ ὅποσον ἀνγκάζει τοὺς πολιτικούς νὰ ὑποχωρήσουν. Ἐὰν δὲν ἦτο αὐτὸ τὸ ρεῦμα, ὅπως καὶ πρότερον οὕτω καὶ νῦν δὲν ἤθελε πέσει ἡ δεκάτη. Ἄλλὰ τὸ ρεῦμα αὐτὸ εἶναι ἰδεῶν ρεῦμα, τὸ ὅποσον συνέτριψε τὰ ὀστᾶ τῆς δεκάτης καὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἐχρησίμευσαν πρὸς ὡς ἐπι- κήθειοι ἄρχοντες αὐτῆς, ὅργανα νέας ιδέας ἀνωτέρως αὐτῶν.» Δυστυχῶς ἐπὶ τοῦ πάφου τῆς δεκάτης δὲν ἠγέρθη στήλη τῆς ὀλοσχεροῦς φορολογικῆς ἀπκλαγῆς τῆς γῆς. Ἐνώπιον αὐτῆς «ἤθελε, ἔλεγον πρὸς τὴν Βουλὴν, συμβῆ τὸ ἐξῆς λαμπρὸν ἀποτέλεσμα: ἤθελε τελείως ἀνκπνεύσει αὐτὴ ἡ κατκαπεποιη- μένη γῆ, ἡ ὁποία κατεπίεσθη τόσους αἰῶνας. Ἡθέλετε ἰδεῖ τὸν γεωργὸν νὰ γείνη ἀληθῆς οἰκοκύριος, νὰ ἀποκτήσῃ εὐρω- στον οἰκονομικὴν δύναμιν καὶ μετὰ δέκα ἔτη, ἐὰν ἠθέλετε, ἠδύνασθε νὰ τῷ ζητήσητε πάλιν φόρους μακρὰν τῶν ἐγκλημα- τικῶν τῆς δεκάτης ἰχνῶν. Ἄλλ' ἀφήσατε αὐτόν, τὸν ἐλευθε- ρωθέντα εἰς τὰ 1821, νὰ ἀνκπνεύσῃ ὀλίγον νῦν τοῦλάχιστον.» Ὁ σκοπὸς οὗτος ὑπερέβηκε τὰς βλέψεις τῶν τῆς πολιτικῆς δικ- χειριστῶν. Ἡθέλον φόρους ἀπὸ τὴν γῆν. Τοὺς ἐπρότεινα ὡς μέσον συμβιβασμοῦ, «φορολογήσατε λοιπὸν κατὰ τὸν μέσον ὅρον τοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη κατὰβληθέντος φό- ρου τῆς γῆς, φορολογήσατε κατὰ τὴν βᾶσιν σας ἔστω 2 τοῖς 0|0, ἀλλὰ σταμκτῆσατε πρὸ τῶν ἀληθῶν εἰσοδημακτού- χων». Ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις κατέπεσαν πρὸ τῆς πατρι- στικῆς πικροχρᾶς. Ἐνεχρᾶχθη δὲ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου ἱστορίας τὸ στίγμα τῆς φορολογικῆς τῶν ἀρστριῶντων κτηνῶν.

20. Τὸν φόρον τῶν ἀρστριῶντων κτηνῶν ἐπολέμησα ὑπὸ δικρόρους ἐπὶψεις. Ἐ'Αμριβᾶλλω, εἶπον πρὸς τὴν Βουλὴν, ἂν ὑπῆρξε ποτὲ Κοινοβούλιον ἐν Εὐρώπῃ, εἰς τὸ ὅποσον ὑπεβλήθη νόμος φορολογῶν τὰ ἀρστριῶντα κτήνη. Οὐδᾶμοῦ τῆς Εὐρώ- πης ἀπκντᾶται φορολογίᾳ τῆς ἐγγείου προσόδου διὰ τῶν κτη- νῶν. Εἶναι φορολογίᾳ τῆς Ἀφρικῆς· ἰδοὺ ἐν περὶ αὐτῆς σωζό- μενον ὑπόμνημα ἐκ τοῦ τμήματος Σκχέλ τῆς ἐν Ἰαλγερίᾳ Κων-

σταντίνκας, τοῦ ἔτους 1710: «Δέσεις πρὸς τὸν Θεόν, ὑγεία εἰς τὸν φορολόγον. Ζκούικ Σέικ Σιδὶ 18 ζεύγη βοῶν, 72 ρεχᾶλ (μέτρον σίτου)· Ζκούικ Σέικ Μαρζούκ 9 ζεύγη βοῶν, 36 ρεχᾶλ κλπ. Ἄθροισμα 116 ζεύγη βοῶν· φέροντα 644 ρεχᾶλ πρὸς 4 ρεχᾶλ καθ' ἕκαστον ζεύγος βοῶν, ἔπκινος εἰς τὸν Θεόν· χαιρε- τισμὸς ἐκ μέρους ἐκείνου, ὅστις εἶναι ἐπιφορτισμένος νὰ ἐπι- βλέπῃ καὶ ὅστις ἐγρᾶψε τὴν λογαρικσμὸν τοῦτον· ὁ δούλος ὁ πτωχὸς ἐνώπιον Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, Μωχαμέτ υἱὸς Μωχαμέτ- ελ-Ἀρμπύ... Εἰς ἄλλας ἐπκρχίαις τῆς Ἰαλγερίαις ἕκαστον ζεύ- γος βοῶν ἐπλήρωνε 30 ἄσπρα, 42 ἄσπρα προσθήκην, 21 εἰς τὸν πκσᾶ, 21 εἰς τὸν σπκχῆν, 12 εἰς τὸν σούμπκσην. Ὀνομά- ζετο δὲ ὁ φόρος οὗτος Ἰαχούρ, σημάκινων δεκάτην, ἐκ τοῦ ἀ- ρκθικοῦ Ἰαχαρ δέκα. Μετὰ τὴν κατᾶκτησιν τῆς Ἰαλγερίαις ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1830, ὁ μὲν κατκακτητῆς ὁ εὐρωπκῶς ἀπκλλᾶγη τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ φορολογεῖται μὲ τοὺς πο- λιτισμένους φόρους, ὁ δὲ κατκακτηθεὶς πληθυσμὸς φορολογεῖ- ται διὰ τῶν λεγομένων «ἀρκθικῶν φόρων», ἐν οἷς πρῶτος εἶ- ναι ὁ Ἰαχούρ, κατὰ τοῦ ὁποίου, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς τελευ- τκίοις περιοδικοῖς, πκντκχῶθεν συνκθροῖζεταὶ ἡ ἀγκνᾶκτησις τοῦ λαοῦ τῆς Ἰαλγερίαις. Ὁ φόρος οὗτος ἀρκβᾶζει εἰς πακτρικρχικὴν κοινωνίαν, ἔχουσιν ἀόριστον τὴν ἰδιοκτῆσίαν τῆς γῆς, ὡς ἐν τῇ Ἰαλγερίᾳ τῆς βκρθκρχικῆς ἐποχῆς. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογή- σῃτε, ὅτι εἴπατε ἀντιπρῶσωποι πακτρικρχικῆς κοινωνίας, τοῦτέ- σσι κοινωνίας ἀρχοντοκρχτικῆς, διὰ νὰ μεταφρυτεύσητε φορο- λογίαν ἀρκβᾶζουσιν εἰς μόνον μοναδικὰ καὶ πακτρικρχικὰ φυ- λάξ. Ἐὰν θέλετε πακτρικρχικῶς νὰ φορολογηῖσθε, πρέπει καὶ πακτρικρχικῶς νὰ διοικῆσθε καὶ πακτρικρχικῶς νὰ πολιτεῦσθε, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσητε ἐν κοινωνικῇ ἀρμονίᾳ, ἐὰν δὲν μεταφέρητε τὸ σύστημα ὀλόκληρον.

«Διὰ τῶν ἀρστριῶντων κτηνῶν ἢ ὕπερ τούτων διὰ τῶν ἀ- ρότρων, φορολογεῖτε τὸ ὄργανον τῆς πκρχωγῆς. Ἄλλὰ τί θὰ εἴπωσιν οἱ σιδῆρουργοί, ἐὰν μίαν ἡμέραν θελήσητε νὰ φορολο- γήσητε τὸν ἄκμονά των καὶ τὴν σφύραν των; Μίαν ἡμέραν θὰ θελήσητε νὰ φορολογήσητε καὶ τὴν ἀξίνην τοῦ ἐργάτου, τὴν ψκλίδα τοῦ ράπτου. Ἐννοῶ νὰ ἐπιδιώκωμεν τὰ λαμπρὰ συστακτκὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ ἔχωμεν τὴν φιλοδοξίαν νὰ κατκαστῶμεν εἰς τῶν προοδευτικωτέρων τοῦ κόσμου λαῶν,

Ἄλλ' ὅταν πρόκειται νὰ μεταφρατεύσωμεν τόσον βάρβαρον σύστημα, οφείλομεν νὰ ἤμεθα κύριοι, διότι δι' ἡμᾶς ἡ Ἑλλάς εἶναι κατὰ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸν φόρον τοῦ Ἀγοῦρ (εὐγε, εὐγε). Θέλομεν ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ οἰκογενείᾳ, εἰς ἣν ἀνήκομεν, νὰ ἤμεθα ὑπερήφανοι. Ἡμεθα μικροί, ἀλλ' ἔχομεν προηγούμενα, καὶ πρὸ πάντων ἔχομεν μέλλοντα (εὐγε)...

«Ὁ φόρος τῶν ἀροτριῶντων κτηνῶν ἐπιβαρύνει μόνον μίαν τάξιν τῆς γεωργίας, τοὺς ζευγηλάτας. Ἐρρέθη ὅτι εἶναι ἀνκκουφιστικός· τὸ πιστεύω. Εἶναι ἀνκκουφιστικός διὰ τοὺς μεγάλους κτηματίκας, καὶ μάλιστα δι' αὐτοὺς ἐπὶ τοσοῦτον εἶναι ἀνκκουφιστικός ὥστε δὲν ὑπάρχει. Ἄλλ' οἱ ζευγηλάται; Ἐνῶ οἱ ἰδιοκτητῆται πληρόνουν μηδὲν, οἱ ζευγηλάται πληρόνουν τὸ ὅλον. Ποῖοι κύπτουν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ τὴν καλλιεργήσουν καὶ διὰ νὰ προσφέρουν τὸ εἰσόδημα τοῦ ἰδρωτός των εἰς τὸν μέγαν κτηματίαν; Οἱ γεωργοί. Μήπως διὰ τοῦτο αὐτοὶ πρέπει νὰ πληρόνουν; Ἐὰν οἱ μεγάλοι γεωκτῆται πρέπει νὰ ἀντιδώσι τὸν φόρον τῆς γῆς των ἐκ τοῦ γεωργοῦ, δὲν σὴς φαίνεται ὅτι ὁ γεωργὸς ἐξασφαλίζεται νὰ εἶναι ἀκόμη εἰς τὴν ψυχὴν των δουλοπάροικος; Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἀροτριῶντων κτηνῶν εἶναι φόρος, τὸν ὅποιον πρέπει νὰ πληρώσουν οἱ μικροὶ διὰ τοὺς μεγάλους. Πληρόνουν οἱ ζευγηλάται ὅ,τι ἔπρεπε κατὰ πᾶσαν δικαιοσύνην νὰ πληρόνουν οἱ κύριοι. Ἐχει τι τὸ σύστημα τοῦτο δυνάμενον νὰ συγκριθῇ, κατ' ἀντίθετον πλάσμα, πρὸς τὴν «ἐπιβολὴν» τῶν Βυζαντινῶν· ἐπιφορτίζονται οἱ εὐποροὶ, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῶν ὡς εὐποροὶ οἱ δυστυχεῖς ζευγηλάται! ἐπιφορτίζονται μὲ τὸν φόρον, τὸν ὅποιον πρέπει νὰ πληρόνουν οἱ ἐνώπιον τοῦ ἐγγείου φόρου φεύγοντες κύριοι τῆς γῆς. Ὑπενοθυμίζει ὁ φόρος οὗτος, τῆς ἐρημικῆς Ζαχάρως τῆς Ἀφρικῆς, τοὺς Πενέστας, τοὺς δουλοπαροίκους τῆς Θεσσαλίας, οἵτινες ἐπλήρουν τοὺς φόρους τῶν κυρίων των. Ἀναγνώστε τὸν Ἀθηναῖον, τὸν Στράβωνα, καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι ὁ φόρος σας εἶναι φόρος Πενεστῶν. Ἐν τῷ φόρῳ, κύριοι, τούτῳ τῶν ἀροτριῶντων κτηνῶν δύναται προσεκτικὸς ἀνατόμος νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ εἰδεχθῆ στοιχεῖα ὀλιγαρχίας ἀποτροπικῆς, διότι εἰσάγει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ τὴν ἰδέαν τῆς ἐξουχίας καὶ τὴν ἰδέαν τῆς ἀγανακτικῆς, προσόντα ὀλιγαρχικῆ. Ἄν, κύριοι, τὸ ὀλιγαρχικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιον λειτουργεῖ ἐν τῷ φόρῳ τούτῳ τῶν

ἀροτριῶντων κτηνῶν, εἶχε δύναμιν, μὴ ἀμφισβάλτετε ὅτι ἤθελε κατὰστυάσει σήμερον τοὺς χωρικοὺς δουλοπαροίκους, ἤθελε δηλαδὴ τοὺς ἐνώπιε μετὰ τῆς γῆς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἄλλὰ τὸ ὑποκρυπτόμενον ὀλιγαρχικὸν πνεῦμα δὲν ἔχει τὴν δύναμιν, ἀμφισβάλτεσθε καὶ πάλιν. Ἐρρέθη ὅτι φθονοῦμεν τοὺς πλουσίους. Καὶ ποῖος ἐτυλλογίσθη ἂν τρώγητε εἰς χρυσᾶ ἀγγεῖα; Προσιδοποιοῦμεν ὅμως ἕκαστον, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι δίκαιος. Ναί! νὰ ἦσθε δίκαιοι, διὰ νὰ μὴ σηκωθοῦν καμμίαν ἡμέραν οἱ μικροὶ καὶ πολλοὶ καὶ σπάσουν τὰς κεφαλὰς τῶν μεγάλων καὶ ὀλίγων.

«Ποῖους σκοποὺς ἔχετε φορολογοῦντες τὰ ἄροτρα; Ἡρώτον θέλετε νὰ φορολογήσητε τὸν ἀροτριῶντον γαιοκτήτην καὶ δεύτερον διὰ τοῦ ἀροτριῶντου τὸν μὴ ἔχοντα ἄροτρον γαιοκτήτην. Ποῖοι εἶναι οἱ ἀροτριῶντοι ἐν Ἑλλάδι; Εἶναι ἡ πενεστέρα τάξις τοῦ λαοῦ. Οἱ μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι δὲν ἔχουν ἄροτρα, ἔχουν χρήματα· οἱ μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι δὲν ἔχουν ἄροτρα, ἔχουν γαίης, οἰκίας. Οἱ μικροὶ ἄνθρωποι εἶναι οἱ ἔχοντες τὰ ἄροτρα. Ἀπέκταντι λοιπὸν αὐτῶν τῶν ἀροτριῶντων ἐργατῶν τῆς γῆς, τῶν μικρῶν καὶ πτωχῶν ἀνθρώπων τοῦ χωρίου, εἶναι μία ἄλλη τάξις κοινωνικὴ τῶν εὐπόρων, τῶν πλουσίων. Μὴ νομίσητε, κύριοι, ὅτι ἐχώρισεν τὰς δύο τάξεις τάξις, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ προσελκύσω τὴν προσοχὴν σας· ὄχι. Θέλω ἀπλῶς νὰ φέρω ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ὁ ὅποιος μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν τάξεων ἐνεργεῖται κατ' ἐκαστην. Ἀφ' ἐνὸς οἱ πτωχότεροι, ἀφ' ἐτέρου οἱ πλουσιότεροι· ἐρχεσθε νὰ φορολογήσητε τοὺς πτωχοτέρους μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ φέρητε τὸ βῆρος εἰς τοὺς πλουσιωτέρους. Πλάνη ὀλεθρία! Σὰς λέγω, κύριοι, ὅτι περκαγωνρίζετε τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς οικονομικῆς ἰσχύος· διότι ἰσχύς σημαίνει, ὑπὸ ὅλας αὐτῆς τῆς μορφᾶς, ὁ μικρὸς νὰ πέσῃ, ὅπως ὁ ἰσχυρὸς ἐπικαθήσῃ ἐπὶ τῆς ράχως αὐτοῦ. Αὐτὸς ὁ ἀγὼν ἐνεργεῖται ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἰς ὅλα τὰ στάδια, τὸ βιομηχανικόν, τὸ γεωργικόν, τὸ ἐμπορικόν· περκαλείπω κατὰ σκοπὸν τὰ ἄλλα. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον τὸν μικρὸν καλλιεργητὴν, ὁ ὅποιος κρατῶν τὸν νόμον ἀνὰ χεῖρας, τὸν ὅποιον τῷ ἐτοιμάζετε, ἀλλοίμονον ἂν τολμήσῃ νὰ ἐνοχλήσῃ τὸν ἰσχυρὸν, τὸν ὑπερόπτην πλουσίον, ἐμφανιζόμενος ἄντικρυ αὐτοῦ καὶ λέγων: πλήρωσόν μοι τὸν

φόρον. Ὁ πλούσιος θὰ τῷ ἀπαντήσῃ: εἶσαι μικρὸς καὶ ἀσθενὴς καὶ ἐπομένως θὰ σὲ ἐκδιώξω ἐκ τῶν γαιῶν μου ἢ θὰ σὲ πιέσω. Αὐτὸς, κύριοι, εἶναι ὁ πρᾶκτικὸς, ὁ ἀγρᾶφος νόμος, ὁ ὁποῖος λειτουργεῖ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων, τὸν ὁποῖον ὁ νομοθέτης προσπαθεῖ ὅτε μὲν νὰ κλύψῃ, ὅτε δὲ νὰ ἀρχειρέσῃ, πάντοτε ὅμως εὐρίσκει ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἕρμιον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν.

«Ἐὰν ἐννοῆτε νὰ μεταφέρητε τὸ βῆρος τὸ φορολογικὸν ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ εἰς τὸν πλούσιον, ἐνθυμηθῆτε τοὺς λόγους μου. Μικτασιοποιεῖτε. Θέλετε ἰδεῖ, ὅτι εἰς τοιαύτην περίστασιν θὰ περιορίσῃ ὁ πτωχὸς τὰ μέσα τῆς ζωῆς του, θὰ φάγῃ χειρότερα, θὰ ἐνδυθῇ χειρότερα, θὰ κατοικήσῃ χειρότερα, διὰ νὰ οἰκονομήσῃ αὐτὸ τὸ βῆρος τοῦ φόρου, τὸ ὁποῖον ὁ πλούσιος καὶ ἰσχυρὸς οὔτε νὰ τοῦ ζητήσωσιν ἐπιτρέπει, οὔτε ἐξ οἰκείων μόνος καταδέχεται νὰ συλλογισθῇ. Οὕτω τὸ βῆρος θέλει ἐπιβαρύνει τὸν μικρὸν καὶ οὐχὶ τὸν πλούσιον, τὸν ὁποῖον ὅταν ἀπαντήσῃ ὁ πτωχὸς καὶ τεταπεινωμένος, θὰ τῷ εἴπῃ «αἰθέντα μου» (θόρυβος). "Ἦκουσα μίαν διακοπὴν καὶ μοὶ ἀρέσκει ἡ ὑπερηφάνεια, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ περισρῶνῃ τὴν ἀνάγκην. Ἄλλὰ δύνανται νὰ σᾶς φέρω πρᾶδειγμάτα ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ θεωρῆτε φιλοτίμους, καὶ ὅμως ἐνώπιον τῶν πλουσίων ἴστανται οὗτοι ταπεινοὶ καὶ ἐξηυτελισμένοι. Μεγάλῃ αὐτοκρατορικῇ δυνάμει τὸ κεράλαιον! Ἐὰν δὲ σχετικῶς προκεχωρημέναι τῆς κοινωνικῆς τάξεως κλίνωσιν ἐνώπιον τοῦ πειρασμοῦ, τί θέλετε διὰ τὸν ἐγκρατελεσιμμένον τῆς ἐξοχῆς ἐργάτην; "Ἦκουσα μίαν λέξιν φλογιστικὴν. Ἄλλοιμονον ἐὰν ἔλθουν οἱ χρόνοι καθ' οὓς οἱ πτωχοὶ πάρουν μὲ τὸ ξύλον τοὺς πλουσίους. Εἶναι βεβίως δυνατὸν καὶ τοῦτο, ἀλλὰ μὴ τὸ προετοιμάζετε, κύριοι. Φοβηθῆτε μᾶλλον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ πτωχὸς θέλει βάλει μὲ τὸ ξύλον τὸν πλούσιον ἐμπρὸς (χειροκροτήματα ἐκ τῶν ἀκροατηρίων)»...

21. Κατὰ τὴν 15 Ἀπριλίου 1880 ἐσυζητήθη πρότασις τῆς κυβερνήσεως πρὸς αὐξήσιν τοῦ τελωνικοῦ τέλους κατὰ 12 τοῖς 100, διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦτέστι καὶ τῆς καταβολῆς τῶν δραχμῶν οὐχὶ ἐν τῇ ἰσχυροῦσιν αὐτῶν δικατιμῆσει τῶν 100 λεπτῶν ἀλλὰ τῶν 112. Καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τῇ πελατικῇ δραχμῇ εἰσπράξεις τῶν τελωνείων ἀνεβιβάζοντα εἰς 12, 200,000 δραχμ.

περίπου, τὸ 12 δὲ τοῖς 100 τῆς νέας δραχμῆς ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν τόπον διὰ 2 περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν, βῆρος σημαντικόν, τὸ ὁποῖον μετ' ἐπιμονῆς μὲν ἐπολέμησα, ἡ ἐπικρατοῦσα δὲ πολιτικὴ κατῴρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ νομιμοποιήσῃ. «Πρόκειται, εἶπον εἰς τὴν Βουλὴν, περὶ ὀλιγοῦ στρογγύλου ὀρίθμου 14 ἑκατομμυρίων, τὰ ὅποια θὰ πληρώσῃ ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, δηλαδὴ 1,679,000 ἀνθρώποι. Ἄν κατασκευάσωμεν ἐκ τῶν ἀνθρώπων τούτων τὸν ὅλον ἀριθμὸν τῶν οἰκογενειῶν, πρὸς 5 ἄτομα τὴν οἰκογένειαν, ἰδοὺ ὅτι 335 χιλ. περίπου οἰκογένειαι πρέπει νὰ πληρώσωσιν τὰ 14 ἑκατομμύρια τοῦ τελωνείου. Ἄναλογοῦσι, κύριοι, πρὸς ἕκαστον 42 ἢ 43 περίπου δραχμῆς (θόρυβος). Φαίνεται εἰς ὑμᾶς βρῦς ὁ κανὼν οὗτος καὶ δὲν ἔχετε ἄδικον. Ἄλλὰ γνωρίζετε τίς ἰδιαιτέρας θὰ πληρώσῃ τὰ 14 αὐτὰ ἑκατομμύρια; Ἄς ἐπανεέλθωμεν, κύριοι, εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχήν, ἣτις ποτὲ δὲν πρέπει νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ πολιτικοῦ. Εἶναι ἡ αἰωνία ἀντίθεσις τῶν πενήτων καὶ τῶν πλουσίων, τῶν δυστυχῶν καὶ τῶν εὐτυχῶν. Θέλετε ἰδεῖ, ὅτι αὐτὰ τὰ 14 ἑκατομμύρια θὰ πληρώσωσιν κατὰ 90 1/10 οἱ μικροὶ καὶ ἀσθενεῖς, τὰ μετὰ τῶν ἀνθρώπων πλήθη. Διότι τί εἶναι ὁ τελωνικὸς δασμὸς; Εἶναι, διὰ νὰ φέρητε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πληρώσεως τοῦ δημοσίου ταμείου, εἶναι ἡ χεὶρ τοῦ φορολόγου, ἣτις ἐκτείνεται εἰς τὰ μικρότερα τοῦ κόσμου βελάντια. Τοῦ δὲ ὀλίγου, τοῦ ἰσχυροῦ κόσμου τὰ βελάντια εἶναι σκληρὰ καὶ γνωρίζουν τὴν τέχνην νὰ ρίπτουν τὴν φορολογικὴν χεῖρα πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους πιέζει ἡ ἀνάγκη. Πρᾶγμα περιεργον! Πολὺ περισσότερα εἰσπράττετε ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ἔχοντες παρὰ ἀπὸ τοὺς πολλὰ. Συμβάνει, κύριοι, ἐν τῇ φορολογικῇ ταύτῃ ἐκείνῃ τὸ ὁποῖον λέγει τὸ Εὐαγγέλιον: τῷ ἔχοντι δοθήσεται, τῷ δὲ μὴ ἔχοντι καὶ ἂν ἔχῃ ἀρχειρεθῆσεται ἀπ' αὐτοῦ. Τὸ 1)4 τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐργάτου τὸ λαμβάνει ὁ φορολόγος διὰ τοῦ τελωνικοῦ δασμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐμμέσων φόρων. Διότι, ἐὰν ἀρχειρέσῃτε ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου 110 περίπου ἑορτὰς, προσθήσητε δὲ καὶ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς δὲν ἔχει ἐργασίαν, μόλις ὁ ἐργάτης ἀπολαμβάνει καθ' ὅλον τὸ ἔτος 200 ἡμερομίσθια. Ἐὰν κατὰ μέσον ὄρον ὑπολογίσῃτε 2 δραχμὰς καθ' ἕκαστον ἡμερομίσθιον ἢ 2 1/2 ἐν τῇ μεγάλῃ ποιικιλίᾳ

αὐτῶν, θέλετε κατασκευάσει ποσότητα 400 περίπου δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἐποθεύει ὁ ἐργάτης καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἵνα θρέψῃ τὴν οἰκογένειάν του. Ἀρχιρέσκατε ἐκ τοῦ εἰσοδήματός αὐτῆς τὰς 42 δραχμὰς τῶν τελωνιακῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν ἐφοδίων τῆς ὑπάρξεώς της, ἀρχιρέσκατε ἴσον ποσόν, ὑπερ θυσιάζει εἰς τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν τῶν παντοειδῶν ἐμμέσων φόρων, ἰδοὺ ὅτι ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος τῶν 400 δραχμῶν τὰς 100 περίπου ἀπερρόφησε τὸ δημόσιον καὶ δημοτικὸν ταμεῖον, ἐνῶ ὁ εὐπορος, ὁ πλούσιος, δὲν καταβάλλει εἰς αὐτὸ οὔτε τὸ 1]20 οὔτε τὸ 1]50 τῆς ἐνικουσίας προπόδου του. Ἐν φάσμα μόνον ἔχουν οἱ τελωνιακοὶ δασμοί, καθὼς καὶ οἱ ἔμμεσοι φόροι, ὅτι ἀπατοῦν τὸν λαόν. Ἐπειδὴ πληθρῶνται κατὰ μικρὰ ποσά, ἐπειδὴ συγχέονται ἐν τῇ τιμῇ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τῶν προμηθειῶν, δὲν γινώσκει ὁ φορολογούμενος τίς τὸν φορολογεῖ καὶ δὲν γνωρίζει πόθεν ἔρχεται ἡ μάστιξ. Ὁργίζεται κατὰ τοῦ παντοπώλου, καὶ δὲν βλέπει τὸν κινουντα διοικητικὸν δάκτυλον. Ἄλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὁ λαὸς πληθρῶνει τὰ λάθη τῶν διοικητῶν του. Οἱ ἐργατικοὶ πληθυσμοὶ ἄς ἐτοιμάζουσι πάντοτε τὴν ῥάχιν των, ἐνῶ οἱ προϋπτάμενοί των ρέουσι πάντοτε ὡς τὸ ἔλαιον ἐπὶ τῆς λείας τοῦ ὕδατος ἐπιφανείας.

« Νομίζετε ὅτι οἱ βραεῖς δασμοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες πληροῦσι τὸ βελάντιον τῆς ἐπικρατείας. Θέλετε ὅμως ἰδεῖ τὸ ἐναντίον. Καὶ διατί; Διότι ἐλαττοῦτε τὰς προσόδους τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περισσύτερον. Καὶ τὴν μὲν ἀντλαῖτε ὅσον δύνασθε, μετὰ ἐξ δὲ μῆνας θὰ ἀντλήσῃτε ὀλιγώτερον τοῦ ὅσον ἐπιθυμεῖτε, μετὰ ἐν ἔτος δὲ ἀκόμη ὀλιγώτερον. Μὴ νομίσῃτε ὅτι εἶναι ἀπεριόριστοι οἱ πόροι τῆς ἐπικρατείας· σκάψατε τὸν ἀγρὸν, θὰ ἔχητε καρπούς· σκάψατε βαθύτερον, θὰ ἔχητε πάλιν καρπούς· ἀλλ' ἐὰν προχωρήσῃτε σκάπτοντες, θὰ κατασκευάσῃτε πλεόν ὄχι ἀγρὸν ἀλλὰ φρέαρ. Ἡ φορολογία σας ἐν τούτοις προχωρεῖ, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνουσα. Τὰ ποσοστὰ θὰ καταπλημμυρήσωσι τὸν τόπον. Θὰ φθάσῃτε εἰς τὸν πᾶτον. Αὐτὴ εἶναι ἡ καθολικὴ ἐννοια τοῦ συστήματός σας.

(Ἐπιτετα συνέχεια)